

Sampo Pankki Oyj
Listalleottoesite
Perusosa 14.4.2004

Joukkovelkakirjaohjelma
1 000 000 000 euroa

Joukkovelkakirjaohjelman perusteella
liikkeeseen laskettavan lainan esite
koostuu esitteen perusosasta ja
lainakohtaisista ehdoista

Sisältö

1	YLEISTÄ	3
1.1	Listalleottoesitteen julkistaminen	3
1.2	Esitteestä ja tilintarkastuksesta vastuulliset henkilöt	4
1.3	Tilintarkastuskertomukset	5
2	YLEISET LAINAEHDOT	6
3	LAINAKOHTAISTEN EHTOJEN MALLI	13
4	TIEDOT JOUKKOVELKAKIRJAN LIIKKEESEENLASKUSTA	16
5	TIETOJA LIIKKEESEENLASKIJASTA	17
5.1	Yleisiä tietoja	17
5.2	Hallinto	17
5.3	Pääoma	18
5.4	Toimialat ja toimipaikat	18
5.5	Taloudellinen asema	21
5.6	Liikkeeseenlaskijan konserni	22
5.7	Muut sitoumukset	25
5.8	Sijoitukset	25
5.9	Sampo Pankki -konsernin tulevaisuudennäkymiä koskevat tiedot	25
6	MUUT ARVOPAPERIN ARVOON VAIKUTTAVAT SEIKAT	26
7	LIIKKEESEENLASKIJAN TILINPÄÄTÖSTIEDOT 1.1.-31.12.2003	28

1 Yleistä

1.1 Listalleottoesitteen julkistaminen

Liikkeeseenlaskija: Sampo Pankki Oyj,
Y-tunnus 1730744-7
("Sampo Pankki" tai "pankki"), kotipaikka Helsinki,
Unioninkatu 22, 00075 SAMPO,
puh. 010 515 15

Listalleottoesitteen muut osat: Lainakohtaiset ehdot

Ohjelman järjestäjä: Sampo Pankki Oyj, Pääomamarkkinat
Eteläesplanadi 8, Helsinki
PL 1015, 00075 SAMPO
puh. 010 515 15, kotipaikka Helsinki

Ohjelmaa ja sen alla liikkeeseenlaskettuja lainoja koskevat asiakirjat ovat jäljennöksinä nähtävissä toimistoaikana Sampo Pankki Oyj:n Pääomamarkkinat -yksikössä (osoite Eteläesplanadi 8, Helsinki). Liikkeeseenlaskijan tilinpäätös sekä viimeisin osavuosikatsaus ovat saatavilla Sampo Pankin konttoreissa niiden aukioloaikoina sekä osoitteessa www.sampo.fi.

Tämä listalleottoesite on laadittu Suomen lakien, mm. arvopaperimarkkinalain (26.5.1989/495) ja valtiovarainministeriön listalleottoesitteestä antaman asetuksen (19.6.2002/539) mukaisesti. Rahoitustarkastus on hyväksynyt esitteen, mutta ei vastaa tietojen oikeellisuudesta.

Rahoitustarkastus on 22.4.2004 (Dnro 55/250/2004) myöntänyt Sampo Pankille valtiovarainministeriön listalleottoesitteestä antaman päätöksen 6§:n 1 momentin 4) -kohdan perusteella poikkeusluvan, jonka mukaisesti Sampo Pankki voi tämän joukkovelkakirjaohjelman alla laskea liikkeeseen joukkovelkakirjoja ensimmäisen liikkeeseenlaskun yhteydessä hyväksytyllä listalleottoesitteellä. Lupa on voimassa 12 kuukautta ohjelman päivityksestä, kuitenkin vain enintään kaksi viikkoa Sampo Pankki Oyj:n vuoden 2004 tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Sampo Pankki täydentää esitteen perusosaa, mikäli esitetyissä tiedoissa tapahtuu muutoksia, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa liikkeeseenlaskettavien joukkovelkakirjojen arvoon. Esitettä päivitetään Sampo Pankin osavuosikatsauksilla ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7§:ssä tarkoitetuilla sellaisilla Sampo Pankin päätöksillä ja Sampo Pankin toimintaa koskevilla seikoilla, jotka ovat omiaan vaikuttamaan liikkeeseenlaskettujen joukkovelkakirjojen arvoon.

1.2 Esitteestä ja tilintarkastuksesta vastuulliset henkilöt

Listalleottoesitteessä annetuista tiedoista on vastuussa Sampo Pankki Oyj:n johtokunta:

Mika Ihamuotila, johtokunnan puheenjohtaja
Maarit Näkyvä, johtokunnan varapuheenjohtaja
Ilkka Hallavo, johtokunnan jäsen
Jarmo Lankinen, johtokunnan jäsen
Patrick Lapveteläinen, johtokunnan jäsen
Risto Tornivaara, johtokunnan jäsen

Vakuutamme, että listalleottoesitteessä annetut tiedot vastaavat parhaan ymmärryksemme mukaan tosiseikkoja ja että tiedoista ei ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

Helsinki 14.4.2004
Johtokunta

Pankin tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2001 tarkastaneiden tilintarkastajien tiedot:

Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young KHT-yhteisö vastuunalaisena tilintarkastajana
Tomi Englund, KHT
Kunto Pekkala, KHT
Pekka Räisänen, KHT, TTM.

Pankin tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2002 tarkastaneiden tilintarkastajien tiedot:

Ernst & Young Oy, KHT-yhteisö, vastuunalaisena tilintarkastajana Tomi Englund, KHT
Kunto Pekkala, KHT
Pekka Räisänen, KHT, TTM.

Pankin tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2003 tarkastaneiden tilintarkastajien tiedot:

Ernst & Young Oy, KHT-yhteisö, vastuunalaisena tilintarkastajana Tomi Englund, KHT
Kunto Pekkala, KHT
Pekka Räisänen, KHT, TTM.

Kaikkien tilintarkastajien osoite on Ernst & Young Oy, KHT-yhteisö, Elielinaukio 5 B, 00100 Helsinki. Ernst & Young Oy:n kotipaikka on Helsinki.

1.3 Tilintarkastuskertomukset

Sampo Pankki Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sampo Pankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2002. Johtokunnan ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty johtokunnan jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain ja luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää johtokunnan jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamattamme tilikaudelta. Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 3. maaliskuuta 2003

(allekirjoitukset)

Sampo Pankki Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sampo Pankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2003. Johtokunnan ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty johtokunnan jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain ja luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää johtokunnan jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamattamme tilikaudelta. Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 13. helmikuuta 2004

(allekirjoitukset)

2 Yleiset lainaehdot

1 Velkakirjat ja niiden muoto

Ohjelman puitteissa Sampo Pankki Oyj (”liikkeeseenlaskija”) voi laskea liikkeeseen voimassaolevan lainsäädännön mukaisia yleisölle tarjottavia joukkovelkakirjalainoja (”laina”).

Yksittäisen lainan ehdot muodostuvat näistä yleisistä lainaehdoista ja lainakohtaisista ehdoista. Yleiset lainaehdot ovat voimassa, ellei lainakohtaisissa ehdoissa toisin määrätä.

Laina voidaan laskea liikkeeseen:

- a) joukkovelkakirjalainana, jolla on sama etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla tai
- b) velkakirjalain 34§:n 2 momentin tarkoittamina debentuureina, joilla on liikkeeseenlaskijan muita sitoumuksia huonompi etuoikeus. Debentuurien etuoikeusasema määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

Velkakirjat voidaan laskea muodoltaan liikkeeseen:

- a) maksulipullisina haltijavelkakirjoina, jotka päivätään ja numeroidaan juoksevasti litte-roittain (”paperimuotoinen velkakirja”) tai
- b) Suomen Arvopaperikeskus Oy:n (”APK”) arvo-osuusjärjestelmään liitettyinä arvo-osuuk-sina (”arvo-osuusmuotoinen velkakirja”) arvo-osuusjärjestelmästä ja arvo-osuustileistä annettujen kulloinkin voimassaolevien lakien ja APK:n sääntöjen ja päätösten mukai-sesti.

Velkakirjojen muoto määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

Velkakirjat lasketaan liikkeeseen lainakohtaisissa ehdoissa määriteltynä liikkeeseenlasku-päivänä.

Liikkeeseenlaskija voi päättää paperimuotoisina velkakirjoina liikkeeseenlasketun lainan liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään, mikäli liittäminen myöhemmin on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Tällaiseen päätökseen ei tarvita yleisten lainaehdojen 12. kohdan mukaista velkojienkokouksen suostumusta. Paperimuotoisen velkakirjan haltijan tulee hakea velkakirjan kirjaamista arvo-osuusrekisteriin arvo-osuustilille uhalla, että paperi-muotoisesta lainasta ei makseta lainaehdojen mukaisia suorituksia velkakirjaan liitettyjä maksulippuja vastaan enää sen jälkeen kun APK on antanut liikkeeseenlaskijalle luvan liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään.

2 Nimellisarvo

Velkakirjojen nimellisarvot ja lukumäärä sekä arvo-osuusmuotoisten lainojen yksikkökoko määritellään lainakohtaisissa ehdoissa. Lainaosuuksien takaisinmaksumäärä, jos se poikkeaa nimellisarvosta, määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

3 Ohjelman enimmäismäärä sekä lainan pääoma

Kulloinkin liikkeessä olevien lainojen kuolettamattomien pääomien yhteenlaskettu määrä voi olla enintään miljardi (1.000.000.000) euroa tai vasta-arvo muuna valuuttana. Liikkeeseenlaskija voi päättää enimmäismäärän korottamisesta tai alentamisesta.

Yksittäisen lainan pääoma ja valuutta määritellään lainakohtaisissa ehdoissa. Liikkeeseenlaskija voi merkintäaikana päättää kunkin lainan pääoman korottamisesta tai alentamisesta.

Lainat numeroidaan vuosittain juoksevasti.

4 Laina-aika

Laina-aika on vähintään yksi kuukausi. Lainan takaisinmaksupäivä tai takaisinmaksupäivät määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

5 Lainan merkintä

5.1 Merkintäpaikka ja -aika

Laina tarjotaan merkittäväksi lainakohtaisissa ehdoissa määriteltynä merkintäaikana lainakohtaisissa ehdoissa määritellyissä merkintäpaikoissa. Liikkeeseenlaskija voi päättää merkintäajan lyhentämisestä tai pidentämisestä.

Merkintahinta on merkinnän nimellismäärä kerrottuna merkintäajankohdan emissiokursilla. Liikkeeseenlaskupäivän jälkeen merkittäessä on lisäksi maksettava merkitylle lainamäärälle lainan ehtojen mukaan kertynyt korko liikkeeseenlaskupäivän ja merkinnän maksupäivän väliseltä ajalta.

Merkittäessä lainaa ensimmäisen koronmaksupäivän jälkeen muuna kuin koronmaksupäivänä merkitsijän on maksettava kertynyt korko kulumassa olevan korkojakson alkamispäivän ja merkinnän maksupäivän väliseltä ajalta. Merkinnän yhteydessä mahdollisesti perittävät palkkiot määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

5.2 Toimenpiteet yli- ja alimerkintätilanteissa

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus päättää erikseen toimenpiteistä mahdollisessa yli- ja alimerkintätilanteessa. Liikkeeseenlaskijalla on oikeus korottaa lainan määrää merkintäaikana tai keskeyttää lainan merkintä. Keskeytys ei saa kuitenkaan tapahtua lainan ensimmäisenä merkintäpäivänä.

5.3 Emissiokurssi

Lainan emissiokurssi on kiinteä tai vaihtuva. Emissiokurssi määritellään lainakohtaisissa ehdoissa. Liikkeeseenlaskija pidättää oikeuden määrittää emissiokurssin merkintäkohtaisesti.

5.4 Merkintöjen maksu

Merkityt velkakirjat on maksettava merkinnän yhteydessä ilmoitettavaan maksupäivään mennessä tai muulla lainakohtaisissa ehdoissa määrättyllä tavalla.

6 Velkakirjojen luovutus

Velkakirjat luovutetaan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana merkintäpaikassa merkintätodistusta vastaan merkitsijälle tai sille, jolle hänen oikeutensa on siirtynyt (paperimuotoinen velkakirja) tai kirjataan merkitsijän ilmoittamalle arvo-osuustilille merkinnän tekemisen yhteydessä ilmoitettavalla tavalla (arvo-osuusmuotoinen velkakirja).

7 Korko

Lainan kulloinkin kuolettamattomalle pääomalle maksetaan joko kiinteää, vaihtuvaan viitekorkoon sidottua tai muulla tavoin määräytyvää korkoa tai hyvitystä. Korolla tai hyvityksellä voi olla vähimmäis- ja/tai enimmäismäärä. Korko tai muu hyvitys maksetaan lainakohtaisissa ehdoissa määriteltynä päivinä.

Laina voidaan myös laskea liikkeeseen nollakorkoisena lainana, jolloin velkakirjan tuotto määräytyy velkakirjan lunastushinnan ja merkintähinnan erotuksena. Velkakirjan lunastushinta on se määrä, jonka liikkeeseenlaskija lainan eräpäivänä maksaa velkakirjan pääomana velkakirjan haltijalle.

7.1 Kiinteä korko

Lainalle, johon lainakohtaisten ehtojen mukaan sovelletaan tätä ehtoa, maksetaan lainakohtaisissa ehdoissa määriteltäviä vuotuista korkoa.

7.2 Vaihtuva viitekorko

Lainalle, johon lainakohtaisten ehtojen mukaan sovelletaan tätä ehtoa, maksetaan vuotuisia korkoa, joka koostuu lainakohtaisissa ehdoissa määritellystä vaihtuvasta viitekorosta ja marginaalista. Vaihtuva viitekorko voi olla EURIBOR tai muu lainakohtaisissa ehdoissa määriteltäviä viitekorko.

EURIBOR-korko on Euroopan Pankkiyhdistysten Liiton noteeraama lainan korkojakson pituutta vastaavan talletuksen korko, joka ilmoitetaan Teleraten sivulla 248 kello 11.00 Brysselin aikaa kaksi Helsingin pankkipäivää ennen korkojakson alkamispäivää. Jos korkojakso ei vastaa mitään Teleraten sivulla 248 annettua ajanjaksoa, lasketaan korko interpoloimalla ajan suhteen kahdesta tätä korkojaksoa lähinnä olevasta edellä mainitulla sivulla annettua viitekorosta, joiden väliin korkojakso asettuu.

Mikäli EURIBOR-noteerausta tai sitä korvaavaa noteerausta ei ole saatavilla, käytetään liikkeeseenlaskijan ilmoittamaa, lähinnä vastaavaa korkojakson pituisen ajan viitekorkoprosenttia, joka perustuu Suomessa vallitsevaan korkotasoon.

7.3 Muu peruste hyvityksen määräytymiselle

Lainan pääomalle maksetaan kiinteään tai vaihtuvan koron lisäksi tai sen asemesta lainakohtaisissa ehdoissa määriteltäviä hyvityksiä, joka voi perustua esimerkiksi yhden tai useamman pörssin osakeindeksin kehitykseen.

7.4 Koron vähimmäis- ja/tai enimmäismäärä

7.2 ja 7.3 kohdissa mainitulle korolle tai hyvitykselle voidaan lainakohtaisissa ehdoissa määrätä vähimmäis- tai enimmäismäärä tai molemmat.

8 Korkojakso

Korkojaksolla tarkoitetaan jokaista ajanjaksoa, jolle korko lasketaan. Ensimmäinen korkojakso alkaa liikkeeseenlaskupäivänä ja päättyy sitä seuraavana lainakohtaisissa ehdoissa määrittynä koronmaksupäivänä. Kukin seuraava korkojakso alkaa edellisenä koronmaksupäivänä ja päättyy sitä seuraavana koronmaksupäivänä, jollei lainakohtaisissa ehdoissa toisin ole sovittu.

9 Koronlaskuperuste

Lainakohtaisissa ehtoissa määritellään lainaan sovellettava koronlaskuperuste, joka voi olla:

- (a) "Todelliset/Todelliset", jolloin korkojakson todelliset päivät jaetaan vuoden todellisilla päivillä,
- (b) "Todelliset/365", jolloin korkojakson todelliset päivät jaetaan 365:lla,
- (c) "Todelliset/360", jolloin korkojakson todelliset päivät jaetaan 360:lla,
- (d) "30E/360" eli "Eurobond-sääntö", jolloin korkovuosi koostuu 12:sta 30:n päivän kuukaudesta (kuitenkin niin, että viimeisen korkojakson viimeisen päivän ollessa helmikuun viimeinen päivä, ei helmikuuta muuteta 30 -päiväiseksi), jotka jaetaan 360:lla,
- (e) "30/360", jolloin korkovuodessa on 360 päivää ja korkokuukaudessa on 30 päivää.

10 Pankkipäiväolettamat

10.1 Kiinteä korko

Kiinteäkorkoisen lainan koronmaksupäivän ollessa muu kuin pankkipäivä, koron maksaminen siirtyy lähinnä seuraavaan pankkipäivään. Koron maksamisen siirtyminen ei oikeuta maksulipun tai arvo-osuuden haltijaa lisäsuoritukseen.

10.2 Vaihtuva viitekorko

Lainakohtaisissa ehtoissa määritellään lainaan sovellettava pankkipäiväolettama, jonka mukaan koronmaksupäivä siirtyy, mikäli se ei ole pankkipäivä, seuraavista valitsemalla:

- (a) "Seuraava", jolloin koronmaksupäivä siirtyy lähinnä seuraavaksi pankkipäiväksi,
- (b) "Sovellettu seuraava", jolloin koronmaksupäivä siirtyy lähinnä seuraavaksi pankkipäiväksi, paitsi jos seuraava pankkipäivä on seuraavan kalenterikuukauden puolella, jolloin koronmaksupäivä siirtyy edeltäväksi pankkipäiväksi,
- (c) "Edeltävä", jolloin koronmaksupäivä siirtyy lähinnä edeltäväksi pankkipäiväksi.

10.3 Pankkipäivä

"Pankkipäivä" tarkoittaa päivää, jolloin pankit ovat Helsingissä yleisesti avoinna, ellei lainakohtaisissa ehtoissa ole toisin määrätty.

11 Koron ja pääoman takaisinmaksu

11.1 Takaisinmaksu eräpäivänä

Korko ja pääoma maksetaan lainakohtaisissa ehtoissa määriteltynä päivinä paperimuotoisen velkakirjan haltijalle erääntyneitä maksulippuja vastaan liikkeeseenlaskijan pankki-palveluja tarjoavissa konttoreissa tai muussa lainakohtaisissa ehtoissa määritellyssä paikassa. Arvo-osuusmuotoisen lainan korko ja pääoma maksetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja -tileistä annettujen lakien ja APK:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti sille, jolla arvo-osuustilitietojen mukaan on maksupäivänä oikeus vastaanottaa suoritus.

Takaisinmaksupäivään sovelletaan yleisten lainaehtojen 10. kohdan mukaista pankkipäiväolettamaa.

11.2 Liikkeeseenlaskijan oikeus ennakaiseen takaisinmaksuun

Liikkeeseenlaskijalla voi olla oikeus lainakohtaisissa ehtoissa määritellyillä ehdoilla maksaa laina kaikkien, mutta ei vain joidenkin velkakirjojen osalta ennakaisesti takaisin-

maksupäivään tai, jos kyseessä on vaihtuvakorkoinen laina, seuraavaan koronmaksupäivään saakka kertyvine korkoineen.

Ilmoitus annetaan velkakirjojen haltijoille lainakohtaisissa ehdoissa määritellyllä tavalla.

Laina maksetaan paperimuotoisen velkakirjan haltijalle erääntyneitä maksulippuja vastaan ja arvo-osuusmuotoisen velkakirjan haltijalle arvo-osuusjärjestelmästä ja -tileistä annettujen lakien ja APK:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti sille, jolla arvo-osuustilitietojen mukaan on maksupäivänä oikeus vastaanottaa suoritus. Lainan pääomalle ei kerry korkoa liikkeeseenlaskijan ilmoittaman maksupäivän jälkeiseltä ajalta.

11.3 Velkakirjan haltijan oikeus vaatia ennen aikaista takaisinmaksua

Velkakirjan haltijalla voi olla oikeus lainakohtaisissa ehdoissa määritellyillä ehdoilla vaatia velkakirjojensa ennen aikaista takaisinmaksua korkoineen. Vaatimus on esitettävä liikkeeseenlaskijalle kirjallisesti lainakohtaisissa ehdoissa määritellyllä tavalla.

Takaisinmaksettavalle pääomalle ei kerry korkoa velkakirjan haltijan vaatiman maksupäivän jälkeiseltä ajalta.

Vaihtuvaan viitekorkoon sidottu laina voidaan vaatia takaisinmaksettavaksi ainoastaan koronmaksupäivänä.

12 Velkojienkokous

Liikkeeseenlaskijan johtokunnalla on oikeus kutsua koolle lainan velkojien kokous ("velkojienkokous") päättämään lainan ehtojen muuttamisesta tai muista jäljempänä mainituista seikoista.

Kokouskutsu velkojienkokoukseen on julkaistava vähintään 10 päivää ennen kokouspäivää yleisten lainaehtojen 15. kohdan mukaisesti. Kokouskutsussa on mainittava kokouksen aika, paikka ja asialista sekä miten lainan velkojan on meneteltävä voidakseen osallistua kokoukseen.

Velkojienkokous on pidettävä Helsingissä ja sen puheenjohtajan nimeää liikkeeseenlaskijan johtokunta.

Velkojienkokous on päätösvaltainen, jos läsnäolijat edustavat vähintään 75 %:a lainan liikkeessä olevasta pääomamäärästä.

Mikäli velkojienkokous ei ole päätösvaltainen 30 minuutin kuluessa kokouskutsun mukaisesta alkamisajankohdasta, kokouksen asialistan käsittely voidaan liikkeeseenlaskijan johtokunnan pyynnöstä lykätä uuteen velkojienkokoukseen, joka on pidettävä aikaisintaan 14 päivän ja viimeistään 28 päivän kuluttua. Uusi velkojienkokous on päätösvaltainen, jos läsnäolijat edustavat vähintään 25 %:a lainan liikkeessä olevasta pääomamäärästä.

Kokouskutsu lykkäyksen takia pidettävään uuteen velkojienkokoukseen on julkaistava samalla tavalla kuin kutsu alkuperäiseen kokoukseen. Kutsussa on lisäksi mainittava kokouksen päätösvaltaisuuden edellytykset.

Lainan velkojen äänioikeus määräytyy velkakirjojen pääomamäärän perusteella. Liikkeeseenlaskijalla ei ole äänioikeutta velkojienkokouksessa. Velkojienkokouksen päätös edellyttää vähintään kahta kolmasosaa (2/3) annetuista äänistä.

Liikkeeseenlaskijalla ja sen valtuuttamilla henkilöillä on oikeus olla läsnä velkojienkokouksessa ja käyttää siellä puheenvuoroja.

Velkojienkokouksella on oikeus päättää lainan velkojia sitovasti:

- (a) lainan ehtojen muuttamisesta sekä
- (b) suostumuksen antamisesta väliaikaiseen poikkeamiseen lainan ehdoista.

Lainan kaikkien velkojen suostumusta edellyttävät kuitenkin:

- (a) lainan pääoman ja/tai koron alentaminen;
- (b) laina-ajan pidentäminen;
- (c) velkojienkokouksen päätösvaltaisuuden edellytysten muuttaminen; tai
- (d) velkojienkokouksen päätöksen enemmistövaatimuksen muuttaminen.

Suostumukset voidaan antaa velkojienkokouksessa tai muulla todistettavalla tavalla.

Velkojienkokous voi päätöksellään oikeuttaa nimetyn henkilön toteuttamaan velkojienkokouksen päätöksen voimaansaattamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Velkojienkokouksen päätökset sitovat lainan kaikkia velkojia riippumatta siitä, ovatko he olleet läsnä velkojienkokouksessa ja riippumatta siitä, onko velkojienkokouksen päätöksestä tehty merkintä heidän paperimuotoisiin velkakirjoihinsa tai arvo-osuusrekisterin liikkeeseenlaskutilille. Paperimuotoisten velkakirjojen haltijat ovat kuitenkin velvollisia viipymättä toimittamaan velkakirjat liikkeeseenlaskijalle tai sen määräämälle, joka tekee velkakirjoihin asianomaiseen kohtaan merkinnän velkojienkokouksen päätöksestä. Lisäksi velkakirjojen haltijat ovat velvollisia ilmoittamaan velkakirjojen/arvo-osuuksien myöhemmille siirronsaajille velkojienkokouksen päätöksestä.

13 Ylivoimainen este

Liikkeeseenlaskija ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu

- (a) viranomaisen toimenpiteestä, sodasta tai sodan uhasta, kapinasta tai kansalaislevottomuudesta,
- (b) liikkeeseenlaskijasta riippumattomasta sen toimintaan olennaisesti vaikuttavasta häiriöstä posti- tai puhelinliikenteessä, sähköviestinnässä tai sähkövirran saannissa,
- (c) liikkeeseenlaskijan toiminnon tai toimenpiteen keskeytymisestä tai viivästyisestä tulipalon tai siihen verrattavan muun onnettomuuden vuoksi,
- (d) liikkeeseenlaskijan toimintaan olennaisesti vaikuttavasta työtaistelutoimenpiteestä silloinkaan, kun se koskee vain osaa liikkeeseenlaskijan toimihenkilöistä, tai
- (e) muusta näihin verrattavasta ylivoimaisesta esteestä tai vastaavanlaisesta syystä johtuvasta liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan kohtuuttomasta vaikeutumisesta.

14 Vanhentuminen

Ellei eräännyntä suoritusta ole vaadittu maksettavaksi kolmen (3) vuoden kuluessa eräännyntymisestä, on oikeus maksun saantiin rauennut. Paperimuotoisiin velkakirjoihin liittyvien maksulippujen osalta vaade on esitettävä viiden (5) vuoden kuluessa eräännyntymisestä.

15 Ilmoitukset

Kaikki lainaa koskevat ilmoitukset saatetaan velkakirjojen haltijoiden tietoon julkaisemalla ilmoitus Helsingin Sanomissa tai lainakohtaisissa ehdoissa määritellyllä muulla tavalla. Ilmoituksen katsotaan tulleen velkakirjojen haltijoiden tietoon silloin, kun se on julkaistu edellä mainitun mukaisesti.

16 Muut ehdot

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus tehdä ohjelman ja/tai lainan ehtoihin tarkoituksenmukaisia muutoksia, jotka eivät heikennä velkakirjojen haltijoiden asemaa ilman yleisten lainaehtojen 12. kohdan mukaista velkojainkokouksen suostumusta. Liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava muutoksista velkakirjojen haltijoille yleisten lainaehtojen 15. kohdan mukaisesti.

Tällaisia muutoksia voivat olla esimerkiksi:

- (a) paperimuotoisena velkakirjana liikkeeseenlasketun lainan liittäminen arvo-osuusjärjestelmään, mikäli liittäminen myöhemmin on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, tai
- (b) arvo-osuusjärjestelmän kehittymisestä johtuvat muutokset.

17 Sovellettava laki ja oikeuspaikka

Ohjelmaan ja lainaan sovelletaan Suomen lakia. Ohjelmasta ja lainasta aiheutuvat riidat ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa. Jos kantaja kuitenkin on kuluttaja, hän voi nostaa kanteen sen paikkakunnan alioikeudessa, jonka tuomiopiirissä hänellä on asuinpaikkansa.

3 Lainakohtaisten ehtojen malli

Nämä lainakohtaiset ehdot muodostavat yhdessä [] päivätyn listalleottoesitteen perusosaan sisältyvien Sampo Pankin joukkovelkakirjaohjelman yleisten lainaehtojen kanssa tämän lainan ehdot. Yleisiä lainaehtoja sovelletaan, mikäli näissä lainakohtaisissa ehdoissa ei ole toisin määrätty.

Lainan nimi:	[]
Lainan pääoma ja valuutta:	Enintään [] [euroa/muu valuutta]
Velkakirjojen muoto:	Paperimuotoinen/Arvo-osuusmuotoinen
Velkakirjojen nimellisarvo/t ja litterointi, yksikkökoko:	[]
Lainan etuoikeusasema:	[sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla/debentuuri, jolla on liikkeeseenlaskijan muita sitoumuksia huonompi etuoikeus]
Selvitys siitä, onko velkakirjat asetettu nimetyille henkilölle vai haltijalle:	[]
Liikkeeseenlaskupäivä:	[]
Emissiokurssi:	[]
Takaisinmaksupäivä/t:	[]
Takaisinmaksumäärä:	[Mikäli takaisinmaksumäärä ei ole lainan pääoman nimellisarvo, ilmoitetaan takaisinmaksuerien suuruus]
Merkintäaika:	[]
Merkintäpaikat:	[]
Korko:	[Määrittele, onko ns. nollakorkoinen laina tai mitä yleistä lainaehtoa 7.1 (Kiinteä korko), 7.2 (Vaihtuva viitekorko), tai 7.3 (Muu peruste hyvityksen määräytymiselle) sovelletaan, sekä vaadittavat seuraavat yksityiskohdat:

	<p>Ehto 7.1 (Kiinteä korko): Korkoprosentti [Ensimmäisen korkojakson alkamispäivä, mikäli ei liikkeeseenlaskupäivä] Koronmaksupäivä/t</p>
	<p>Ehto 7.2 (Vaihtuva viitekorko): [Vaihtuva viitekorko; määrittele jos muu kuin EURIBOR] [Ensimmäisen korkojakson alkamispäivä, mikäli ei liikkeeseenlaskupäivä] Marginaali Korkojakson pituus Koronmaksupäivä/t</p>
	<p>Ehto 7.3 (Muu peruste hyvityksen määräytymiselle) [Määrittele laskentaperuste ja muut tarvittavat ehdot]</p>
Koronlaskuperuste:	[Todelliset/todelliset, Todelliset/365, Todelliset/360, Eurobond-sääntö tai 30/360]
Koron vähimmäis-/enimmäismäärä:	[Määrittele vähimmäis-/enimmäismäärä]
Pankkipäiväolettama:	[Mainitaan, jos kysymyksessä on vaihtuva viitekorko tai jos kiinteän koron osalta käytetään muuta kuin yleisissä ehdoissa mainittua.]
Liikkeeseenlaskijan oikeus ennakaiseen takaisinmaksuun:	Kyllä/Ei [Jos Kyllä, niin määrittele maksettava määrä ja maksupäivä sekä yleisten lainaehtojen kohdan 11.2 mukaiset ja muut tarpeelliset ehdot. Mikäli ennakaisesti takaisinmaksettava määrä ei ole lainan pääoman nimellisarvo, ilmoita maksettava määrä tai laskentakaava.]
Velkakirjan haltijan oikeus vaatia ennenaikaista takaisinmaksua:	Kyllä/Ei [Jos Kyllä, niin määrittele ilmoituksen antamiselle varattu vähimmäisaika sekä yleisten lainaehtojen kohdan 11.3 mukaiset ja muut tarpeelliset ehdot. Mikäli ennenaikaisesti takaisinmaksettava määrä ei ole lainan pääoman nimellisarvo, ilmoita maksettava määrä tai laskentakaava].

Arvo-osuuksien luovutus: Arvo-osuudet kirjataan merkitsijöiden ilmoittamille arvo-osuustileille arvo-osuusjärjestelmästä ja -tileistä annettujen lakien ja APK:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti viimeistään []

Muut ehdot: []

Vakuus: Kyllä/Ei [Jos Kyllä, niin määrittele vakuus]

Pörssilistaus: Kyllä/Ei [Jos Kyllä, niin määrittele pörssi ja lista]

Arvio pörssilistauksen alkamisesta: []

Lainan tuotto ja duraatio: Lainan efektiivinen korkotuotto prosentti sijoittajalle liikkeeseenlaskupäivänä emissiokurssin ollessa 100 % on [] % ja duraatio on [] vuotta.
[Laskentakaava sivulla 27]

Lainan ISIN-koodi: []

Lähdevero: []

4 Tiedot joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskusta

Nämä tiedot joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskusta esitetään kunkin lainan liikkeeseenlaskun yhteydessä.

Päätökset ja valtuudet, joiden nojalla velkakirjat lasketaan liikkeelle: Liikkeeseenlaskijan johtokunnan [] antaman valtuutuksen nojalla.

Liikkeeseenlaskun luonne: Ns. yksittäinen laina.

Merkintäoikeudet: Merkintäoikeutta ei ole rajattu.

Merkintä- tai kauppahinnan maksutapa sekä merkintäpaikat: Ks. Yleiset lainaehdot kohta 5 ja erityiset lainaehdot.

Merkintäaika: []

Velkakirjojen toimitustapa ja -aikataulu: Ks. Yleiset lainaehdot 6.

Emissiokurssi: []

Tuotto: []

Merkintäsitoumukset: Ei ole.

Arvio lainan liikkeeseenlaskijalle kertyvästä pääomasta sekä suunniteltu käyttötapa: Arviolta [] % merkitystä määrästä. Lainaa on osa liikkeeseenlaskijan varainhankintaa.

Merkittävät tiedot liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan kehityksestä viimeisen tilikauden päätymisen tai osavuosikatsauksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta:

Helsingissä, []. päivänä []kuuta [].

SAMPO PANKKI OYJ

5 Tietoja liikkeeseenlaskijasta

5.1 Yleisiä tietoja

Sampo Pankki Oyj (Sampo Pankki) on Sampo Oyj:n (Sampo) täysin omistama tytäryhtiö. Sen edeltäjä aloitti toimintansa vuonna 1887. Sampo Pankki tarjoaa pankkipalveluja henkilöasiakkaille, yrityksille ja yhteisöille omien toimipaikkojensa sekä verkko- ja puhelinpankin kautta. Sampo Pankin palveluverkosto toimii jakelukanavana myös Sampo-konsernin muiden yhtiöiden tuottamille tuotteille ja palveluille.

Sampo Pankki on luottolaitoslaissa tarkoitettu talletuspankki, johon sovelletaan mm. myös liikepankkilakia ja osakeyhtiölain julkisia yhtiöitä koskevia säännöksiä.

Kaupparekisteriin merkityn yhtiöjärjestyksen 2§:n (toimiala) mukaan: "Pankki harjoittaa luottolaitostoinnasta annetun lain mukaan talletuspankille sallittua toimintaa. Lisäksi pankki tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3§:n mukaisia sijoituspalveluita sekä mainitun lain 16§:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua."

Sampo Pankki on merkitty kaupparekisteriin 1.11.2001, ja sen Y-tunnus on 1730744-7. Kotipaikka on Helsinki.

Tässä esitteessä viitattuihin asiakirjoihin voi tutustua toimistoaikana Sampo Pankin tiloissa (Sampo Pankki, Pääomamarkkinat, Eteläesplanadi 8, Helsinki). Sampo Pankin tilinpäätös sekä viimeisin osavuositiedustus ovat saatavilla osoitteesta www.sampo.fi sekä Sampo Pankin konttoreista niiden aukioloaikoina.

5.2 Hallinto

Sampo Pankin johtokuntaan kuuluvat:

puheenjohtaja

Mika Ihamuotila, kauppatieteiden tohtori
varatoimitusjohtaja, pankkitoiminnan
johtaja, Sampo-konserni

Jarmo Lankinen, ekonomi,
oikeustieteen kandidaatti, eMBA
johtaja, Sampo Pankki

varapuheenjohtaja

Maarit Näkyvä, kauppatieteiden maisteri
varatoimitusjohtaja, henkilöasiakas- ja
yksityispankkitoiminnan johtaja, Sampo-
konserni

Patrick Lapveteläinen, kauppatieteiden
maisteri
sijoitusjohtaja, Sampo-konserni

Risto Tornivaara
johtaja, Sampo Pankki

Ilkka Hallavo, ekonomi
johtaja, yritys pankkitoiminnan johtaja,
Sampo-konserni

Johtokunnan jäsenet on valittu tehtävään toistaiseksi. Sampo Pankin toimitusjohtaja on ekonomi Ilkka Hallavo.

Toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten työpostiosoite on PL 1026, 00075 SAMPO ja -käyntiosoite Unioninkatu 22, Helsinki.

5.3 Pääoma

Sampo omistaa kaikki Sampo Pankin 106 000 osaketta. Kunkin osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 1 000 euroa. Kuukausittain päivitettävä luettelo Sammon suurimmista omistajista sekä tietoa Sammon osakkeista on luettavissa Internet-osoitteesta <http://www.sampo.fi/sijoittajasuhteet/>

Yhtiöjärjestyksen 4§:n mukaan Sampo Pankin vähimmäispääoma on 100 000 000 euroa ja enimmäispääoma 400 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Sampo Pankilla on yksi osakesarja. Kukin osake tuottaa yhden äänen kaikissa yhtiökokouksessa käsiteltävissä asioissa.

Vuoden 2003 tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 33 mainittu Sampo Pankin vuonna 1998 liikkeeseen laskema pääomalainamuotoinen debenttuurilaina maksettiin ennaikaisesti takaisin maaliskuussa 2004.

Tilikauden jälkeen maaliskuussa 2004 Sampo Pankki laski liikkeeseen 125 miljoonan euron ensisijaisiin omiin varoihin luettavan lainan. Samaan aikaan Sampo Pankki laski liikkeeseen myös 150 miljoonan euron alempiin toissijaisiin omiin varoihin luettavan lainan.

Sampo Pankin luottokelpoisuusluokitukset ovat:

	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta
Moody's Investors Service	P-1	A1
Standard & Poor's	A-1	A

Moody's ja Standard & Poor's asettivat Sampo Pankin luottoluokituksen tarkkailuun 11.2.2004, koska Sampo ilmoitti ostavansa osake-enemmistön Pohjoismaiden suurimmas- ta vahinkovakuutusyhtiöstä Ifistä.

Moody's Investors Service:

Asteikko (investment grade) on lyhytaikaisille lainoille 3-portainen välillä P-1 (paras) -P-3 ja pitkäaikaisille 10-portainen välillä Aaa (paras) - Baa3.

Standard & Poor's:

Asteikko (investment grade) on lyhytaikaisille lainoille 4-portainen välillä A-1+ (paras) -A-3 ja pitkäaikaisille 10-portainen välillä AAA (paras) - BBB-.

5.4 Toimialat ja toimipaikat

YLEISTÄ

Sampo Pankki -konsernin liiketoiminta on keskittynyt pääosin Suomeen. Vuonna 2003 missään muussa maassa harjoitettu liiketoiminta ei ollut kymmentä prosenttia Sampo Pankki -konsernin liikevaihdosta. Osan Sampo Pankin tarvitsemista hallinnollisista palveluista tuottaa emoyhtiö Sampo.

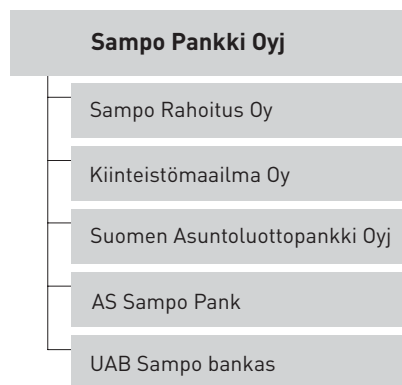
Sampo Pankki ja sen tytäryhtiöt tarjoavat luottolaitoslain mukaisia pankki- ja rahoituspal- veluja henkilöasiakkaille, yrityksille ja yhteisöille. Sampo Pankki -konsernin muodostavat

emopankki Sampo Pankki sekä sen tilinpäätöksen liitteessä 45 mainitut tytäryhtiöt. Tilikauden 2003 jälkeen 2.1.2004 Sampo siirsi tytäryhtiönsä AS Sampo Pankin (Viro) ja UAB Sampo bankasin (Liettua) Sampo Pankin tytäryhtiöksi. AS Sampo Pankin taseen loppusumma 31.12.2003 oli 460 miljoonaa euroa ja UAB Sampo bankasin 264 miljoonaa euroa, eli yhteensä ne olivat noin 4 prosenttia Sampo Pankin saman ajankohdan taseesta.

Sampo Pankki -konsernin taseen loppusumma 31.12.2003 oli 16 987 miljoonaa euroa ja vuoden 2003 liikevaihto 947 miljoonaa euroa. Sampo Pankki -konsernin palveluksessa oli vuoden 2003 lopussa 3 432 henkilöä. Markkina-osuus rahalaitosten kotimaisesta antolainauksesta oli vuoden 2003 lopussa 14 prosenttia ja markkinaosuus yleisön kotimaisista talletuksista 13 prosenttia.

Yhteenveto kiinteistöomaisuudesta löytyy tilinpäätöksen liitetiedosta 19.

KAAVIO 1: Sampo Pankki -konsernin keskeiset tytäryhtiöt

HENKILÖASIAKKAAT

Sampo Pankilla on yli miljoona henkilöasiakasta. Sampo-konserniin kuuluvien yhtiöiden tuottamien säästämiseen ja sijoittamiseen liittyvien palvelujen tarjoaminen perinteisten pankkipalvelujen ohella on keskeinen osa Sampo Pankin palveluverkoston asiakaspalvelua. Sampo Pankin konttoriverkoston kuului vuoden 2003 lopussa 107 toimipaikkaa. Lisäksi Sampo Pankkiin kuuluu kymmenen Mandatum-nimellä toimivaa yksityispankkipalveluja tarjoavaa toimipaikkaa. Asiakkaiden käytössä on lisäksi verkko- ja puhelinpankin palvelut sekä rahannosto- ja maksuautomaatteja.

Sampo Pankin konttorit keskittyvät neuvontapalvelujen tarjoamiseen. Päivittäisasioinnissa yleisin kanava on verkkopankki.

Sampo Pankin vuonna 2002 lanseeraama Sammon tunti -neuvontapalvelu laajeni vuonna 2003 merkittävällä tavalla, kun asiakkaiden ja asiakaspalveluhenkilöiden käyttöön tuli uusi apuväline, Henkilökohtainen Talousarvio. Se auttaa asiakasta hahmottamaan kokonaisuutena taloutensa eri osatekijät: asumisen kustannukset, eri tavoitteisiin säästämisen, kertyneiden säästöjen sijoittamisen ja yllättäviin tilanteisiin tarvittavan maksuvaran. Oman Henkilökohtaisen Talousarvion on laatinut Sammossa jo yli 20 000 asiakasta.

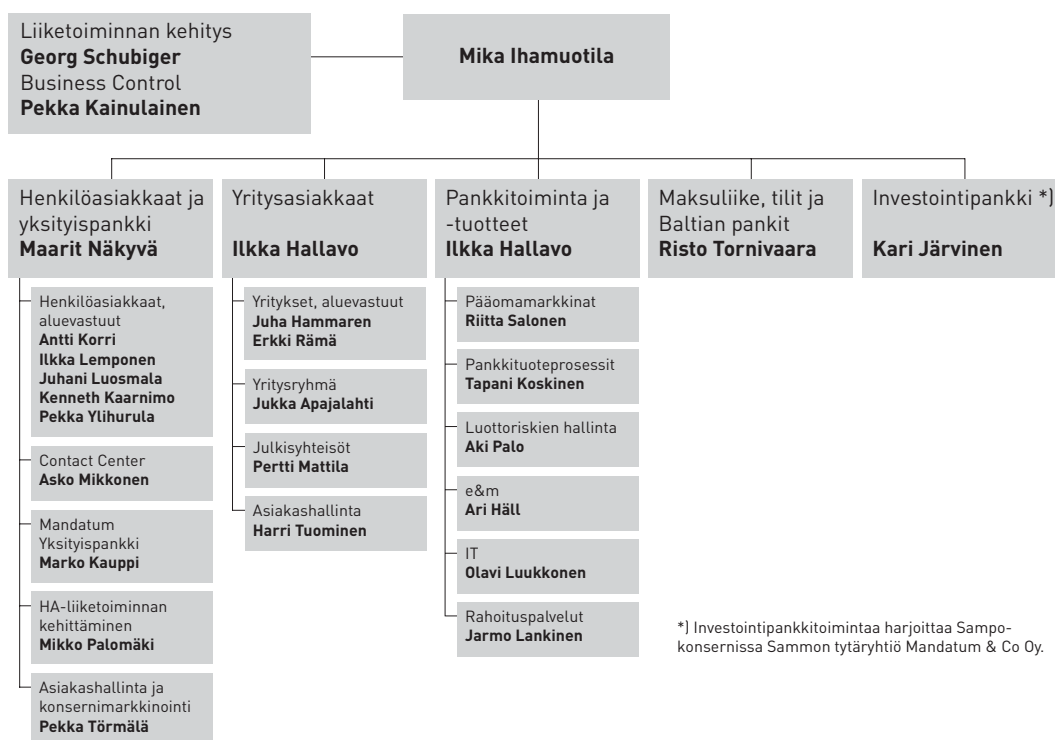
YRITYSASIAKKAAT

Sampo Pankin yritysasiakaskonttorit ja erikoisyksiköt palvelevat yrityksiä sekä järjestöjä, kuntasektoria, valtiota ja valtion liikelaitoksia. Toiminta perustuu henkilökohtaisen palvelun asiakasvastuujärjestelmään sekä laajaan palveluvalikoimaan, johon kuuluvat maksuliike-, likviditeetin hallinta-, sijoitus- ja rahoituspalvelut. Sammosta asiakas saa myös riskienhallintaan ja omistusjärjestelyihin sekä yritysjohton ja henkilöstön vakuutus- ja palkitsemisjärjestelmiin liittyvät palvelut.

Nimetyt asiakasvastuuhenkilöt toimivat tiiviissä yhteistyössä konserniyhtiöiden sekä If Vahinkovakuutusyhtiön ja työeläkevakuutusyhtiö Varman kanssa. Asiakasvastuuhenkilöiden tehtävänä on huolehtia siitä, että asiakkaalla on käytettävissään kaikki heidän tarpeisiinsa soveltuvat palvelut. Kokonaisuutta täydentävät puhelinmyyntiyksiköt sekä sähköiset palvelukanavat.

Yritysasiakkaita palveltiin vuoden 2003 lopussa 51 toimipaikassa.

KAAVIO 2: Pankkitoiminnan organisointi Sampo-konsernissa

5.5 Taloudellinen asema

VIISIVUOTISKATSAUS

Milj. euroa	2003	2002	2002	2001	2000	1999
Sampo Pankki -konserni ¹⁾		A	B	C	C	C
Liikevaihhto	947	1 075	1 150	1 517	1 680	1 467
Rahoituskate	342	376	430	439	432	393
% liikevaihdosta	36,1	35,0	37,4	28,9	25,7	26,8
Tulos ennen luotto- ja takaustappioita	146	169	216	270	230	203
% liikevaihdosta	15,4	15,7	18,8	17,8	13,7	13,8
Liikevoitto/ -tappio	153	178	221	263	219	210
% liikevaihdosta	16,2	16,6	19,3	17,4	13,0	14,3
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	153	178	216	263	219	210
% liikevaihdosta	16,2	16,6	18,8	17,4	13,0	14,3
Liikevoitto/ -tappio ./ verot	107	134	165	180	140	146
% liikevaihdosta	11,3	12,5	14,3	11,9	8,4	10,0
Tuotot yhteensä ²⁾	532	577	629	684	695	661
Toimintakulut yhteensä ³⁾	386	408	413	414	465	458
Tuotto-kulu-suhde	1,38	1,41	1,52	1,65	1,50	1,44
Taseen loppusumma	16 987	17 408	18 062	20 812	24 369	28 230
Oma pääoma	940	944	1 565	1 605	1 401	1 382
Koko pääoman tuotto, % (ROA)	0,62	0,78			0,53	0,67
Oman pääoman tuotto, % (ROE) ^{4) 7)}	11,3	14,3			10,0	11,2
Omavaraisuusaste, % ⁴⁾	5,6	5,5			5,8	4,9
Vakavaraisuussuhde, % ⁶⁾	9,8	11,2			11,2	11,5
Luottotappiot ⁵⁾	-4	-6	-2	10	17	-4
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	5 264	4 223			5 848	5 990
Henkilöstön määrä vuoden lopussa	3 432	3 969	3 969	4 446	4 525	4 494

¹⁾ Sampo Pankki -konsernin luvut:

A = Sampo Pankki -konserni vuoden 2002 rakenteen mukaisena

B = Sampo Pankki -konserni ja Sampo Luotto Oyj yhdisteltyinä

C = Sampo Pankki -konserni pankin 31.10.2001 tapahtunutta jakautumista edeltäneen rakenteen mukaisena

Tunnuslukujen laskemisessa on käytetty Rahoitustarkastuksen määräämiä laskentakaavoja.

²⁾ Tuottoihin on luettu tuotto-kulu-suhdeluvun laskentakaavan mukaiset tuotot.

³⁾ Toimintakuluihin on luettu tuotto-kulu-suhdeluvun laskentakaavan mukaiset kulut.

⁴⁾ Taseen erää Pääomalainat ei ole luettu mukaan omaan pääomaan.

⁵⁾ Tuloslaskelman luotto- ja takaustappioihin sisältyvät toteutuneet tappiot, kohdistetut varaukset sekä palautuneet erät.

⁶⁾ 1994 luottolaitoslaki (1607/93) pykälät 78, 78a, 78c ja 79.

⁷⁾ Vuosien 1999 ja 2000 tuloksiin on palautettu jaettavaksi päätetyt ennakko-osingot ja niihin liittyneet erityiset erät.

Sampo Pankki ei ole osallisena sellaisissa oikeudenkäynneissä tai välimiesmenettelyissä, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia tai on viime aikoina ollut merkittäviä vaikutuksia sen taloudelliseen asemaan.

5.6 Liikkeeseenlaskijan konserni

Sampo Pankki on emoyhtiönsä Sammon kokonaan omistama tytäryhtiö.

Finanssikonserni Sammon toiminta käynnistyi vuoden 2001 alussa, kun Suomen johtava vakuutusyhtiö Sampo ja suurimpiin pankkeihin kuuluva Leonia yhdistyivät. Helmikuussa 2001 konserniin liittyi myös varainhoitoon ja investointipankkitoimintaan keskittynyt Mandatum, jonka tuotemerkillä edelleen tarjotaan Sampo-konsernin yksityispankki-, omaisuusdenhoito- ja investointipankkipalvelut sekä sijoitusrahastoja. Vuoden 2002 alussa Sampo siirsi vahinkovakuutusliiketoimintansa osaksi pohjoismaista If-konsernia, jonka suurimmaksi omistajaksi Sampo tuli 38,05 prosentin osuudella. 11.2.2004 Sampo ilmoitti nostavansa omistuksensa If Holding Ab:n osakkeista 89,94 prosenttiin. Osakekaupan voimaantulon ehtona on tarvittavien viranomaislupien saaminen. Kaupan jälkeen Sammon pääliiketoiminnat ovat vahinkovakuutus, pankkitoiminta ja pitkäaikaissästäminen. Osakekaupalla ei ole vaikutusta asiakkaiden tai henkilöstön asemaan.

If järjestelyn vaikutukset Sammon tuloslaskelmaan ja taseeseen

SAMPO KONSERNIN TULOSANALYYSI 1.1. – 31.12.2003 (PRO FORMA)

Milj. euroa	Uusi yhtiö
Rahoituskate	404
Muut tuotot	240
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan tuotot	644
Liiketoiminnan kulut	-411
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan liikevoitto	233
Vakuutusmaksutuotot	3 788
Sijoitustoiminnan tuotot	342
Korvauskulut	-3 080
Vahinkovakuutusliiketoiminnan tuotot	1 050
Liiketoiminnan kulut	-759
Vahinkovakuutusliiketoiminnan liikevoitto	292
Maksutulo	513
Sijoitustoiminnan tuotot	387
Korvauskulut	-423
Vastuvelan ja varausten muutos	-240
Henkivakuutusliiketoiminnan tuotot	237
Liiketoiminnan kulut	-42
Henkivakuutusliiketoiminnan liikevoitto	195
Omistusyhteisön liikevoitto	-14
Tulos ennen veroja	706
Eliminointierät	-21
Verot	-215
Vähemmistöosuudet	-22
Tilikauden tulos	448

Pro Forma tulosanalyysi on muodostettu yhdistelemällä Sampo konsernin ja If konsernin luvut ajanjaksolta 1.1 – 31.12.2003.

Yhdistelyssä on otettu huomioon seuraavat seikat:

- Sampo konsernin vuodelta 2003 ehdotettu, 1,50 euron osakekohtainen osinko, yhteensä 831.301.822,50 euroa.
- If:n hankintahinta 12,45 miljardia SEK (1,37 miljardia EUR) joka maksetaan Skandialle, Skandia Liville ja Storebrandille heidän omistusosuuksistaan.
- Suuniteltu Sampo Oyj:n liikkeellelaskema 600 miljoonan euron Tier II vastuudebentuurilaina If transaktion rahoittamiseksi

SAMPO KONSERNIN TASE 31.12.2003 (PRO FORMA)

Milj. euroa	Uusi yhtiö
VASTAAVAA	
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan varat	18 140
Vahinkovakuutusliiketoiminnan varat	10 882
Henkivakuutusliiketoiminnan varat	5 667
Omistusyhteisötoiminnan varat	475
Vastaavaa yhteensä	35 164
VASTATTAVAA	
Oma pääoma	2 176
Vähemmistöosuus	209
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	846
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan velat	16 270
Vahinkovakuutusliiketoiminnan velat	8 349
Henkivakuutusliiketoiminnan velat	5 361
Omistusyhteisötoiminnan velat	1 952
Vastattavaa yhteensä	35 164

Pro Forma tase on muodostettu yhdistelemällä Sampo konsernin ja If konsernin taseet 31.12.2003

Yhdistelyssä on otettu huomioon seuraavat seikat:

- Sampo konsernin vuodelta 2003 ehdotettu, 1,50 euron osakekohtainen osinko, yhteensä 831.301.822,50 euroa.
- If:n hankintahinta 12,45 miljardia SEK (1,37 miljardia EUR) joka maksetaan Skandialle, Skandia Liville ja Storebrandille heidän omistusosuuksistaan.
- Suuniteltu Sampo Oyj:n liikkeellelaskema 600 miljoonan euron Tier II vastuudebentuurilaina If transaktion rahoittamiseksi

TILINTARKASTAJAN LAUSUNTO PRO-FORMA – TALOUDELLISESTA INFORMAATIESTA

Annamme lausuntomme Sampo Pankki Oyj:n listalleottoesitteen (joukkovelkakirjaohjelma 1.000.000.000 euroa) kohdassa 5.6 esitetystä pro forma -taloudellisesta informaatiosta, joka on tarkoitettu havainnollistamaan If -hankinnan vaikutusta Sampo -konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Olemme lausunnon antamiseksi verranneet pro forma -informaatiossa esitetyn informaation vastaaviin Sampo Oyj:n ja If Skadeförsäkring Holding AB (publ):n tilinpäätöstietoihin.

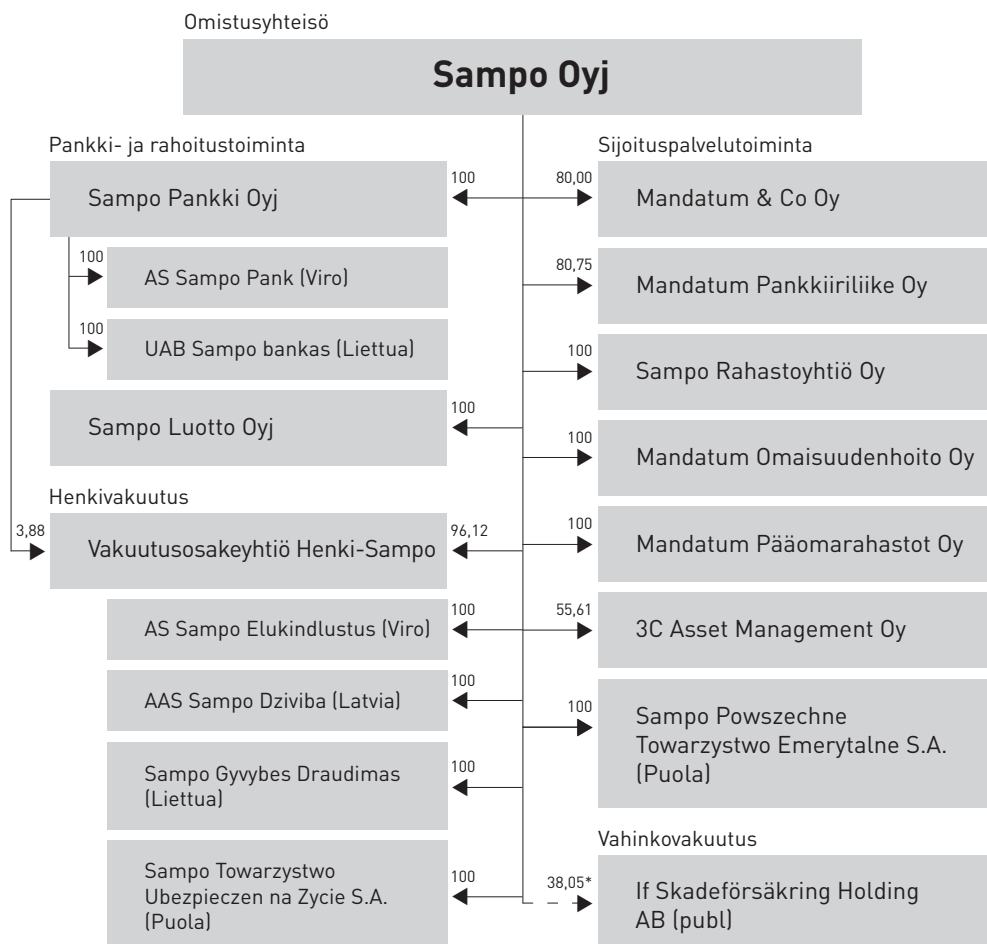
Lausuntonamme esitämme, että pro forma -tase ja pro forma -tulosanalyysi on koottu niiden yhteydessä esitettyjä periaatteita noudattaen.

Helsingissä 22. huhtikuuta 2004

Ernst & Young Oy

Kunto Pekkala
KHT

KAAVIO 3: Sampo-konsernin juridinen pöytäkirja

* Sampo ilmoitti 11.2.2004 nostavansa omistustaan Ifistä 89,94 prosenttiin. Osakekaupan voimaantulon ehtona on tarvittavien viranomaislupien saaminen.

→ Osuus osakepääomasta, prosenttia

5.7 Muut sitoumukset

Milj. euroa	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003
LIIKKEESEEN LASKETTUJEN JOUKKO VELKAKIRJOJEN KOKONAISMÄÄRÄT			
Lainat, joista on annettu vakuus	-	-	-
Vakuudettomat lainat	2 981	2 015	1 821
Lainat, joiden etuoikeus on muita sitoumuksia huonompi	482	304	334
Pääomalainat *	10	10	10
Yhteensä	3 473	2 329	2 165
MUUT VELAT (SISÄLTÄEN MYÖS TALLETUKSET)			
Muut velat, joista on annettu vakuus	20	20	22
Muut vakuudettomat velat	12 683	14 040	13 801
Yhteensä	12 703	14 060	13 823
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	4 510	4 321	5 311

* Pääomalainamuotoinen debentuurilaina (10 milj, euroa) maksettiin ennenaikaisesti takaisin maaliskuussa 2004.

Tilikauden jälkeen maaliskuussa 2004 Sampo Pankki laski liikkeeseen 125 miljoonan euron ensisijaisiin omiin varoihin luettavan lainan. Samaan aikaan Sampo Pankki laski liikkeeseen myös 150 miljoonan euron alempiin toissijaisiin omiin varoihin luettavan lainan.

5.8 Sijoitukset

TIETOJA SAMPO PANKKI OYJ:N SIJOITUSTOIMINNASTA			
Milj. euroa	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin			
kuuluviissa yrityksissä	119	103	81
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriksissä	8	13	13
Muut osakkeet ja osuudet	8	4	3
Saamistodistukset	3 025	2 251	1 708
Luovutettavaksi tarkoitetut	827	2 251	1 708
Muut kuin luovutettavaksi tarkoitetut	2 198	-	-
Kiinteistöt sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	11	4	2

Sampo Pankki ei ole osakkaana yrityksissä, joista omistettujen osakkeiden tai osuuksien arvo olisi vähintään 10 prosenttia pankin omasta pääomasta tai joiden osuus pankin tilikauden tuloksesta olisi vähintään 10 prosenttia. Tytär- ja omistusyhteisyriksykset on esitelty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 45.

5.9 Sampo Pankki -konsernin tulevaisuuden näkymiä koskevat tiedot

Pankkitoiminnan tulostäkyymiä hallitsee edelleen matala korkotaso. Jos lyhyet korot eivät nouse, rahoituskate ei kasva merkittävästi edellisestä vuodesta. Talouden elpyminen tukee antolainauksen tervettä kasvua, luottokannan keskimääräinen luottokelpoisuus on säilynyt hyvänä. Kulujen arvioidaan edelleen alenevan selvästi eikä luottotappioissa odoteta merkittävää kasvua. Palkkiotuottojen kehitys jatkunee vakaana.

6 Muut arvopaperin arvoon vaikuttavat seikat

Verotus

Liikkeeseenlaskija perii maksettavasta korosta kulloinkin voimassaolevien lakien ja veroviranomaisten määräysten ja ohjeiden perusteella maksettavaksi määrätyn veron. Yleisön merkittäväksi tarkoitetuista lainoista maksettava korko on lähdeveron alaista Suomessa asuville luonnollisille henkilöille ja suomalaisille kuolinpesille. Voimassaolevan lain mukaan lähdevero on 29 % lainalle maksetusta korosta. Lainan pääoma ei ole edellä mainituille verovelvollisille verotuksessa veronalaista varallisuutta.

Jos velkakirjat myydään laina-aikana, verotetaan mahdollista luovutusvoittoa ja saatua kertynyttä korkoa (jälkimarkkinahyvitys) pääomatulona. Pääomatulojen veroprosentti vuonna 2004 on 29 %. Liikkeeseenlaskija tai muu arvopaperinvälittäjä toimittaa saadusta jälkimarkkinahyvityksestä ennakonpidätyksen.

Mahdollinen luovutustappio on vähennyskelpoinen erä myyntivuonna ja sitä seuraavana kolmena verovuonna saaduista luovutusvoitoista. Ostettaessa velkakirjoja laina-aikana maksettu jälkimarkkinahyvitys on vähennyskelpoinen erä pääomatulojen verotuksessa tai niiden puuttuessa tuloverolain sallimissa rajoissa ansiotulojen verotuksessa.

Liikkeeseenlaskija toimittaa maksetusta jälkimarkkinahyvityksestä tiedon verohallinnolle. Lainan pääomaa ja korkoa, josta on peritty lähdevero, ei tarvitse ilmoittaa veroilmoituksessa. Sama koskee ennakonpidätyksen kohteena ollutta jälkimarkkinahyvitystä. Mahdollinen luovutusvoitto tai -tappio on sen sijaan ilmoitettava veroilmoituksessa.

Muulle yhteisölle kuin yleishyödylliselle yhteisölle, samoin kuin yhtymälle, korko on veronalaista tuloa.

Edellä olevat verotusta koskevat tiedot perustuvat esitteen laatimispäivänä voimassaolleen lainsäädäntöön.

Jälkimarkkinat

Joukkovelkakirjat ovat haltijavelkakirjoja ja ne voi myydä edelleen kesken laina-ajan. Mikäli lainakohtaisissa ehdoissa on määrätty, että laina listataan, tullaan pörssilistausta koskeva hakemus jättämään HEX Oy, Helsingin Arvopaperipörssi- ja johdannaispörssi, selvitysyrityksen, hallitukselle lainan merkintäajan päättymisen tai merkinnän keskeyttämisen jälkeen edellyttäen, että lainaa on merkitty vähintään 2.000.000 euroa. Laina, jonka merkintäaika on jatkuva, haetaan pörssilistalle viipymättä edellytysten täytyttyä. Listatun lainan lisäliikkeeseenlaskut tullaan ilmoittamaan pörssiin listatun lainan liikkeessä olevan määrän muutoksina.

Lainan efektiivinen tuotto ja duraatio

Lainan efektiivinen tuotto ja duraatio ilmoitetaan lainakohtaisissa ehdoissa. Lainan efektiivinen tuotto riippuu kulloinkin voimassaolevasta emissiokurssista ja lainalle maksettavasta korosta. Lainan efektiivinen tuotto nousee emissiokurssia alennettaessa ja laskee emissiokurssia nostettaessa. Efektiivinen tuotto ja duraatio on laskettu arvopaperimarkkinoilla yleisesti käytetyllä nykyarvomenetelmällä.

Duraatio eli lainan koron ja pääoman maksujen nykyarvoilla painotettu juoksuajan keskiarvo saadaan laskettua yhtälöstä, missä:

$$D = \frac{1}{P} * \sum_{t=1}^n \frac{tC_t}{(1+r)^t}$$

P on lainan bruttohankintahinta (nettohinta+kertynyt korko)

C on nimelliskorko

r on lainan tuotto

t on maksuvirran ajankohta

D on Macaulayn duraatio

n on velkakirjan elinikä maksuvirta-ajanjaksoina (maturiteetti).

7 Liikkeeseenlaskijan tilinpäätöstiedot 1.1.–31.12.2003

Toimintaympäristö

Maailmantaloudessa vuosi 2003 oli asteittaisen piristymisen aikaa. Keväisen Irakin kriisin jälkeen etenkin Yhdysvaltain talouskasvu vauhdittui. Kiinassa tuotanto lisääntyi erittäin nopeasti, ja Venäjällä nousu jatkui ripeänä. Kuitenkin euroalueella talous polki jokseenkin paikoillaan. Suomessakin suhdannekehitys oli monin osin vaisumpaa kuin odotettiin. Vienti ja teollisuustuotanto eivät lisääntyneet juuri lainkaan, mutta kaupan myynti kasvoi selvästi. Kokonaistuotanto lisääntyi hieman hitaammin kuin edellisenä vuonna eli noin 1,5 prosenttia. Kuitenkin työttömyysaste säilyi ennallaan. Inflaatio painui alle prosenttiin. Vaihtotaseen ylijäämä säilyi suurena. Valtion tulot olivat vielä hieman menoja suuremmat, mutta valtion bruttovelka kohosi hieman. Vuoden päättyessä suhdannenäkymät olivat paranemassa.

Euroopan keskuspankki alensi ohjaukorkoaan kevään aikana kahteen kertaan alkuvuoden 2,75 prosentista 2,0 prosenttiin. Rahamarkkinakorot alenivat saman verran. Pitkät markkinakorot nousivat kevään pohjalukemista syksyyn mennessä prosenttiyksikön verran, mutta vuoden lopulla ne alenivat jälleen hieman. Pankit laskivat primekorkojaan alkuvuoden aikana.

Euron valuuttakurssi suhteessa Yhdysvaltain dollariin jatkoi edellisenä vuotena alkanutta vahvistumistaan. Vuoden päättyessä yhdellä eurolla sai jo 1,26 dollaria, kun vuoden alkaessa kurssi oli vain 1,05. Suhteessa Ruotsin kruunuun euro heikkeni hieman, mutta Ison-Britannian puntaan nähden se vahvistui hieman.

Osakekurssit maailmalla ja Suomessa kääntyivät selvään nousuun keväällä, kun Irakin kriisiin liittyneet suurimmat epävarmuudet olivat laenneet. Helsingin Pörssin HEX-portfolioindeksi oli vuoden päättyessä 16 prosenttia korkeammalla kuin vuoden alkaessa, mutta nousu maaliskuun lopun pohjalukemista oli lähes 35 prosenttia.

Kuluttajien luottamus taloutensa paranemiseen jatkui vahvana. Kotitalouksille myönnettyjen lainojen korot olivat ennätysalhaalla ja luottojen kysyntä lisääntyi. Asuntomarkkinoilla myyntihinnat jatkoivat nousuaan, ja asuntolainakanta kohosi 16 prosenttia edellisestä vuodesta. Kaikkiaan rahalaitosten luotot kotitalouksille kasvoivat 14 prosenttia. Yritysluotot lisääntyivät 7 prosenttia.

Yleisön talletukset rahalaitoksissa lisääntyivät vuoden aikana 5 prosenttia. Asiakkaiden varat sijoitusrahastoissa kohosivat nopeasti, ja vuoden lopussa niiden markkina-arvo oli 40 prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin. Vapaaehtoinen eläkesäästäminen lisäsi suosioaan. Nouseva kehitys kuitenkin laantui aivan vuoden lopulla, kun hallituksen uudet suunnitelmat vakuutussäästämisen verotusmuutoksista lisäsivät asiakkaiden epävarmuutta.

Sampo Pankki -konserni vuonna 2003

Tulos

Sampo Pankki -konsernin liikevoitto vuonna 2003 oli 153 miljoonaa euroa (178 miljoonaa euroa vuonna 2002). Liikevoitosta kertyi vuoden ensimmäisellä puoliskolla 84 miljoonaa euroa ja toisella puoliskolla 69 miljoonaa euroa. Alkuvuoden tulosta kasvatti Sampo Pankin saama osuus Henki-Sammon lisäosingosta.

Tuotot yhteensä olivat 532 miljoonaa euroa (577), josta rahoituskate oli 342 miljoonaa euroa (376) eli 64 %. Rahoituskate laski alhaisen korkotason seurauksena. Sampo Pankin otto- ja antolainauksen välinen korkomarginaali oli vuonna 2003 keskimäärin noin 2,6 prosenttiyksikköä, eli noin 0,7 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin vuotta aiemmin. Loppuvuodesta luottojen volyymikasvu tasapainotti rahoituskatteen. Sampo Pankin Prime-korkoa laskettiin kolme kertaa 3,5 prosentista 2,5 prosenttiin. Palkkiotuotot pysyivät nettona lähes ennallaan. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot olivat 3 miljoonaa euroa (24). Vertailukauden nettotuottoihin sisältyi taserakenteen järjestelyyn liittyvä 18 miljoonan euron myyntivoitto saamistodistuksista.

Kulut yhteensä olivat 386 miljoonaa euroa (408). Tästä henkilöstökulut olivat 167 miljoonaa euroa (173) ja muut hallintokulut 120 miljoonaa euroa (138). Henkilöstökuluihin sisältyi kertaluonteinen 12 miljoonan euron varaus henkilöstön vähennysten aiheuttamiin kuluihin. Toiminnan tehostaminen alensi kuluja merkittävästi, mutta rahoituskatteen pienemmisestä johtuen kulu-tuotto -suhe heikkeni 72,5 prosenttiin. (70,7 %).

Luottokannan laatu pysyi hyvänä ja luotto- ja takaustappioiden nettomäärä oli 4 miljoonaa euroa positiivinen (6). Uusia luotto- ja takaustappioita sekä kohdistettuja varauksia kirjattiin yhteensä 19 miljoonaa euroa (17). Aiemmin kirjatusta tappioista palautuneet erät sekä kohdistettujen varausten peruutukset olivat 23 miljoonaa euroa (22). Sampo Pankki -konsernilla oli vuoden lopussa järjestämättömiä saamisia 51 miljoonaa euroa (68) ja muita nollakorkoisia saamisia 1 miljoonaa euroa (2).

Tuloskehitys vuonna 2003

Milj. euroa	2003			2002
	1-12	7-12	1-6	1-12
Kuukaudet				
Korkotuotot	605	286	319	721
Korkokulut	-263	-121	-141	-345
Rahoituskate	342	165	178	376
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	23	1	22	6
Palkkiotuotot	141	69	71	148
Palkkiokulut	-22	-11	-12	-25
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	3	2	1	24
Liiketoiminnan muut tuotot	23	12	11	23
Hallintokulut	-287	-129	-158	-311
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-29	-18	-11	-25
Liiketoiminnan muut kulut	-47	-28	-19	-47
Tulos ennen luotto- ja takaustappioita	146	64	83	169
Luotto- ja takaustappiot	4	5	-1	6
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta	3	1	2	3
Liikevoitto	153	69	84	178
Tuotot yhteensä	532	249	283	577
Kulut yhteensä	-386	-185	-201	-408
Kulu-tuotto -suhde, %	72,5	74,4	70,8	70,7

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Sampo Pankki -konsernin tase vuoden 2003 lopussa oli 17,0 miljardia euroa (17,4). Luotot yleisölle ja julkisyhteisöille lisääntyivät 2,4 miljardia euroa 12,5 miljardiin euroon. Luotot kotitalouksille kasvoivat 1,0 miljardia euroa 6,7 miljardiin euroon. Asuntoluotot, jotka muodostavat tästä noin 3/4, kasvoivat 18 prosenttia. Markkinaosuus rahalaitosten kotimaisesta antolainauksesta oli joulukuun lopussa 14 prosenttia (14). Markkinaosuus asunto-luotoista oli myös 14 prosenttia. Raha- ja pääomamarkkinaerät vähenivät yhteensä 2,1 miljardia euroa.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille olivat vuoden lopussa 10,1 miljardia euroa (10,5). Näistä talletukset olivat 9,1 miljardia euroa (9,0) ja muut velat 1,0 miljardia euroa (1,5). Talletuksista kasvoivat käyttö- ja maksuliiketilien saldot. Sampo Pankin markkinaosuus yleisön kotimaisista talletuksista vuoden lopussa oli 13 prosenttia (14).

Taseen pääkohdat

Milj. euroa	31.12.2003	31.12.2002
VASTAAVAA		
Käteiset varat	287	1 284
Saamiset luottolaitoksilta	1 016	2 581
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat ja muut saamistodistukset	1 692	2 229
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	12 518	10 090
Osakkeet (ml. osakkuus- ja konserniyhtiöt)	65	64
Aineettomat hyödykkeet	77	69
Aineelliset hyödykkeet	18	24
Muut taseen vastaavaa -erät	1 315	1 068
Vastaavaa yhteensä	16 987	17 408
VASTATTAVAA		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	318	549
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille ²⁾	10 090	10 483
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 107	4 195
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	334	304
Muut taseen vastattavaa erät	1 199	933
Oma pääoma	940	944
Vastattavaa yhteensä	16 987	17 408
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	5 264	4 223

¹⁾ Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sektoreittain

Milj. euroa	Sampo Pankki -konserni	
	2003	2002
Yritykset	4 541	3 844
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	56	55
Julkisyhteisöt	899	156
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	145	120
Kotitaloudet	6 672	5 715
Ulkomaat	236	231
Ryhmäkohtaisesti kohdistetut luottotappiovaraukset	-31	-31
Yhteensä	12 518	10 090

²⁾ Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Milj. euroa	Sampo Pankki -konserni	
	2003	2002
Käyttötilit	2 618	2 521
Säästötilit	960	931
Muut talletustilit	2 022	2 059
Maksuliiketilnit	3 213	3 134
Valuuttatalletukset	260	327
Talletukset yhteensä	9 072	8 972
Muut velat	1 018	1 511
Yhteensä	10 090	10 483

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Sampo Pankki -konsernin taseen ulkopuoliset sitoumukset vuoden 2003 lopussa olivat 5,3 miljardia euroa (4,2). Tästä takaussitoumusten osuus oli 1,9 miljardia euroa (1,9) ja nostamattomien luottojen ja käyttämättömien limiittien osuus 3,3 miljardia euroa (2,3).

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten määrä oli yhteensä 24,5 miljardia euroa (31,9). Näistä suojaamistarkoituksessa tehtyjä sopimuksia oli 2,5 miljardia euroa (3,8) ja muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehtyjä 22,0 miljardia euroa (28,2). Johdannaisten kokonaismäärästä korkojohdannaiset sopimukset olivat 13,8 miljardia euroa (21,5). Määrä väheni tilikauden aikana 7,7 miljardia euroa. Eniten vähenivät asetetut korko-optiot 12,2 miljardista 2,5 miljardiin euroon. Valuuttajohdannaiset sopimukset olivat 10,2 miljardia euroa (10,1) ja osakejohdannaiset sopimukset 0,4 miljardia euroa (0,3). Vakavaraisuusnormiston mukaisesti laskettu johdannaissopimusten luottovasta-arvo oli 469 miljoonaa euroa (404) ja vakavaraisuutta rasittava riskipainotettu arvo 140 miljoonaa euroa (116).

Omat varat ja vakavaraisuus

Sampo Pankki -konsernin vakavaraisuussuhdeluku oli vuoden lopussa 9,8 prosenttia (11,2). Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin oli 6,9 prosenttia (8,2). Konsernin omien varojen kokonaismäärä oli 1,1 miljardia euroa (1,1) ja ensisijaisten omien varojen määrä 0,8 miljardia euroa (0,8). Riskipainotetut saamiset ja vastuut olivat 11,3 miljardia euroa (9,5), josta riskipainotetut taseen saamiset olivat 8,9 miljardia euroa (8,0), taseen ulkopuoliset saamiset 2,0 miljardia euroa (1,1) ja markkinariskille laskettu riskipainotettu arvo 0,5 miljardia euroa (0,4). Vakavaraisuussuhdelukujen alenemiseen vaikutti yrityksille ja kotitalouksille myönnettyjen luottojen merkittävä kasvu. Luottojen määrä oli vuoden lopussa 11,2 miljardia euroa (9,5), kasvua 1,7 miljardia euroa. Sampo Pankki Oyj:n vakavaraisuussuhdeluku oli 9,5 prosenttia (11,1) ja ensisijaisista omista varoista laskettu suhdeluku 6,5 prosenttia (7,9).

Vakavaraisuus

Milj. euroa	Sampo Pankki -konserni		Sampo Pankki Oyj	
	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2002
Omat varat				
Ensisijaiset omat varat *	784	781	701	710
Osakepääoma	106	106	106	106
Ylikurssirahasto				
Vararahasto	271	271	262	262
Pääomalaina	10	10	10	10
Vapaa oma pääoma	456	447	397	394
Vähemmistöosuus	16	16	0	0
Aineettomat hyödykkeet ja liikearvo	-77	-69	-73	-62
Toissijaiset omat varat	326	289	326	289
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	243	189	243	189
Muu toissijainen pääoma	83	100	83	100
Vähennykset omista varoista **	2	1	2	1
Omiin varoihin markkinariskin kattamiseksi luettavat erät	0	0	0	0
Omat varat yhteensä	1 108	1 069	1 025	998
Riskipainotetut saamiset ja vastuut	11 335	9 509	10 776	9 008
Vakavaraisuussuhdeluku, %				
- omat varat yhteensä / riskipainotetut saamiset ja vastuut	9,8 %	11,2 %	9,5 %	11,1 %
- ensisijaiset omat varat / riskipainotetut saamiset ja vastuut	6,9 %	8,2 %	6,5 %	7,9 %

* Omasta pääomasta on vähennetty ehdotettu osingonjako.

** Rahoitustarkastus on myöntänyt 31.03.2003 Sampo Pankille luottolaitostoiminnasta annetun lain 75 §:n 5 momentin mukaisen poikkeusluvan olla vähentämättä omista varoista rahoituslaitossijoituksia yrityksiin, joiden pääasiallisena toimialana on sijoitustoiminta. Poikkeuslupa on voimassa 31.12.2006 asti.

Sampo Pankki Oyj:n luottokelpoisuusluokitukset helmikuussa 2004

	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta
Moody's Investors Service	P-1	A1
Standard & Poor's	A-1	A

Luottoluokitusyhtiö Moody's nosti heinäkuussa 2003 Sammon pitkien luottojen luokituksen A1-luokkaan aiemmasta A2:sta. Niin sanotun taloudellisen vahvuuden luokituksen laitos nosti tasolle B-, kun luokitus aiemmin oli C+. Moody's vahvisti samalla Sammon lyhyiden luottojen luokituksen entiselle tasolle Prime-1. Standard & Poor'sin Sampo Pankille antamat luokitukset eivät muuttuneet vuoden 2003 aikana, mutta tammikuussa 2004 yhtiö muutti luottoluokitusnäkömät vakaiksi aiemmasta negatiivisesta.

Hallinto

Vuoden 2003 aikana Sampo Pankki Oyj:n johtokuntaan ovat kuuluneet Ilkka Hallavo, Mika Ihamuotila, Jarmo Lankinen, Patrick Lapveteläinen, Maarit Näkyvä ja Risto Tornivaara. Puheenjohtajana on ollut Mika Ihamuotila ja varapuheenjohtajana Maarit Näkyvä.

Henkilöstöyhdistysten valitsemina henkilöstön edustajina johtokunnassa ovat olleet Raili Ikonen ja hänen varamiehenään Juhani Nyssönen. Henkilöstön edustajat eivät ole varsinaisia johtokunnan jäseniä, vaan heillä on kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oikeus.

Sampo Pankki Oyj:n toimitusjohtaja on Ilkka Hallavo.

Sampo Pankki Oyj:n tilintarkastajina ovat olleet Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, vastuullisena tilintarkastajana Tomi Englund, KHT sekä tilintarkastajat Kunto Pekkala, KHT ja Pekka Räisänen, KHT. Varatilintarkastajana on ollut Arto Kuusiola, KHT.

Henkilöstö

Sampo Pankki -konsernin henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 3432 henkilöä (3969, 31.12.2002). Perinteisten pankkipalvelujen käytön siirtyminen viime vuosina suurelta osin verkkopankkiin aiheutti henkilöstön uudelleenjärjestelytarpeita henkilöasiakasverkostossa. Lähinnä henkilöasiakasliiketoimintaa ja puhelinpankkia koskeneiden yt-neuvottelujen johdosta henkilökunta supistui 346 työntekijällä. Lähes kaikki vähennykset toteutuivat ilman irtisanomisia. Työtä vaille jääneille tarjottiin koulutusta, ohjausta uuden työpaikan hankkimiseen tai mahdollisuutta siirtyä eläkkeelle sekä taloudellisia tukitoimia. Lisäksi Sampo Pankki -konsernin henkilöstö väheni vuoden aikana luonnollisen vaihtuvuuden, määräaikaisten työsuhteiden päättymisen ja sopeuttamistoimien vuoksi 191 henkilöllä. Henkilöstön keskivahvuus katsauskaudella oli 3707 henkilöä, kun vuonna 2002 vastaava määrä oli 4061 henkilöä.

Konsernirakenteen muutokset

Sampo Kortti Oy fuusioitiin 31.12.2003 Sampo Pankkiin osana konsernin sisäisiä rakennejärjestelyjä. Sampo Kortti oli Sampo Pankin täysin omistama korttiliiketoimintaan keskittyvä tytäryhtiö.

Sampo Oyj:n ulkomaiset pankkitoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt virolainen AS Sampo Pank ja liettualainen UAB Sampo bankas päätettiin siirtää Sampo Pankki Oyj:n tytäryhtiöiksi.

Siirto toteutui tilikauden päättymisen jälkeen 2.1.2004. Osakekaupalla ei ole tulosvaikutusta. Toimenpide vahvistaa Baltian asemaa osana Sammon pankkiliiketoimintaa. AS Sampo Pank teki 6 miljoonan euron liikevoiton ja myös Liettuassa toimiva UAB Sampo bankas ylsi voitolliseen tulokseen vuonna 2003. Molemmat pankit kasvavat voimakkaasti.

Varautuminen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) käyttöönottoon

Vuonna 2001 EU-komissio antoi asetuksen IAS - standardien käyttöönottamiseksi EU:ssa. Sen mukaan EU-alueen julkisesti noteerattujen yritysten tulee laatia konsernitilinpäätöksensä IAS/IFRS - standardien mukaisesti 1.1.2005 alkaen. EU-parlamentti ja ministerineuvosto hyväksyivät asetuksen kesäkuussa 2002.

Sampo käynnisti toukokuussa 2002 projektin, jonka tarkoituksena oli luoda edellytykset Sampo-konsernin joustavalle siirtymiselle soveltamaan IFRS - standardeja tilinpäätös-informaatioissaan normiston tullessa voimaan vuoden 2005 alusta lukien. Työ on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja sen kuluessa on selvitetty muutoksesta aiheutuvia vaikutuksia Sammon tilinpäätös-raportointiin.

Vuonna 2005 julkistettavan Sampo Pankki -konsernin tilinpäätöksen kannalta merkittävimpiä muutoksia ovat kaikkien johdannaisten arvostaminen käypään arvoon sekä tilinpäätösraportoinnin laajeneminen käsittämään rahavirtalaskelman ja segmenttiraportoinnin. Nykyisten säännösten mukaan trading-johdannaiset arvostetaan käypään arvoon ja suojaavat johdannaiset suojattavaa tase-erää vastaavalla tavalla.

Sampo Pankki -konserni esittää ensimmäisen IFRS - tilinpäätöksen vuoden 2005 ensimmäiseltä vuosipuoliskolta.

Alkaneen vuoden näkymät

Pankkitoiminnan tulospäätelmiä hallitsee edelleen matala korkotaso. Jos lyhyet korot eivät nouse, rahoituskate ei kasva merkittävästi edellisestä vuodesta. Talouden elpyminen tukee antolainauksen tervettä kasvua, luottokannan keskimääräinen luottokelpoisuus on säilynyt hyvänä. Kulujen arvioidaan edelleen alenevan selvästi eikä luottotappioissa odoteta merkittävää kasvua. Palkkiotuottojen kehitys jatkuu vakaana.

Toimipisteet ja palvelukanavat

Sampo Pankilla on yli miljoona henkilöasiakasta. Sammon finanssipalveluja tarjosi henkilöasiakkaille vuoden 2003 lopussa yhteensä 107 toimipistettä, joista 100 konttoria ja 7 palvelupistettä. Tämän lisäksi Mandatum Yksityispankilla oli 8 konttoria ja 2 varainhoitoyksikköä. Henkilöasiakkaita palvelivat myös puhelinpalvelu ja verkkopankki. Palvelujen käytön mahdollistavia palveluavainsopimuksia oli vuoden lopussa 708 000 asiakkaalla.

Yritysassiakkaita palveltiin 23 yrityskonttorin lisäksi 28 palvelupisteessä.

Tytäryhtiöt

Sampo Rahoitus Oy

Sampo Rahoitus Oy tarjoaa asiakkailleen leasing-, osamaksu- ja factoringrahoituspalveluja. Palveluja myydään ja markkinoidaan yhteistyössä myyjäliikkeiden ja emoyhtiö Sampo Pankki Oyj:n kanssa. Sampo Rahoituksen tilikauden 2003 liikevoitto oli 17,2 milj. euroa (10,7 milj. euroa). Liikevoittoa on kasvattanut toiminnan tehostumisen lisäksi 4,6 miljoonan

euron myyntivoitto Novo Group Oyj:n osakkeiden myynnistä. Kauden päättyessä yhtiön tase oli 865 milj. euroa (813 milj. euroa) ja vakavaraisuussuhde 9,9 prosenttia (10,4). Henkilöstön määrä oli vuoden aikana keskimäärin 122 (138).

Sampo Kortti Oy

Sampo Kortti Oy on luottokorttiliiketoimintaa harjoittava yhtiö. Uusien tuotteiden, uusien asiakkaiden ja lisääntyneen luottokäytön ansiosta yhtiön volyymit kasvoivat edelleen voimakkaasti. Sen myöntämällä luottokorteilla ja luotoilla tehtiin ostoja ja nostoja 462 miljoonalla eurolla vuonna 2003, mikä on 22 prosenttia edellistä vuotta enemmän. Toiminnan kannattavuuden tehostumisen ja volyymikasvun myötä yhtiön liikevoitto kasvoi edelleen 11,3 milj. euroon (8,3 milj. euroa). Yhtiön tase kasvoi 50 prosentilla ja oli vuoden päättyessä 259 miljoonaa euroa. Vakavaraisuussuhde oli tilikauden päättyessä 9,1 prosenttia (9,6) ja henkilöstön määrä vuoden aikana keskimäärin 56 (59). Yhtiö fuusioitiin 31.12.2003 Sampo Pankki Oyj:öön, jossa toiminta jatkuu korttipalvelut -yksikkönä.

Kiinteistömaailma Oy

Kiinteistömaailma toimii kiinteistövälittäjäketjun franchising-antajana ja keskusyksikkönä. Yrittäjäketjuun kuului vuoden 2003 päättyessä 76 yrittäjäyhtiötä, jotka harjoittivat kiinteistönvälitystä 89 myymälässä. Yhtiön liikevoitto oli 0,5 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 13 henkilöä (10).

Suomen Asuntoluottopankki Oyj

Suomen Asuntoluottopankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa laskemalla liikkeeseen kiinteistövakuudellisia joukkovelkakirjalainoja ja myöntämällä kiinnitysluottopankkilain mukaisia asuntolainoja yksityishenkilöille. Toiminnassa käytetään Sampo Pankin myyntiverkostoa. Yhtiö ei ole tilikauden aikana laskenut liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja, vaan se on keskittynyt olemassa olevan lainakannan hoitamiseen. Taseen loppusumma oli vuoden päättyessä 36,3 miljoonaa euroa (48,2 milj. e). Yhtiöllä ei ole vakinaista henkilöstöä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevaihto:	korkotuotot, leasingtoiminnan tuotot, tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot
Tuotto-kulu-suhde:	$\frac{\text{rahoituskate} + \text{tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista} + \text{palkkiotuotot} + \text{arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{liiketoiminnan muut tuotot}}{\text{palkkiokulut} + \text{hallintokulut} + \text{poistot} + \text{liiketoiminnan muut kulut}}$
Oman pääoman tuotto, % (ROE):	$\frac{\text{liikevoitto/-tappio} - \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto, % (ROA):	$\frac{\text{liikevoitto/-tappio} - \text{verot}}{\text{taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %:	$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä}}{\text{taseen loppusumma}} \times 100$

Viisivuotiskatsaus

Milj. euroa	2003	2002	2002	2001	2000	1999
Sampo Pankki -konserni ¹⁾		A	B	C	C	C
Liikevaihto	947	1 075	1 150	1 517	1 680	1 467
Rahoituskate	342	376	430	439	432	393
% liikevaihdosta	36,1	35,0	37,4	28,9	25,7	26,8
Tulos ennen luotto- ja takaustappioita	146	169	216	270	230	203
% liikevaihdosta	15,4	15,7	18,8	17,8	13,7	13,8
Liikevoitto/ -tappio	153	178	221	263	219	210
% liikevaihdosta	16,2	16,6	19,3	17,4	13,0	14,3
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	153	178	216	263	219	210
% liikevaihdosta	16,2	16,6	18,8	17,4	13,0	14,3
Liikevoitto/ -tappio ./ verot	107	134	165	180	140	146
% liikevaihdosta	11,3	12,5	14,3	11,9	8,4	10,0
Tuotot yhteensä ²⁾	532	577	629	684	695	661
Toimintakulut yhteensä ³⁾	386	408	413	414	465	458
Tuotto-kulu-suhde	1,38	1,41	1,52	1,65	1,50	1,44
Taseen loppusumma	16 987	17 408	18 062	20 812	24 369	28 230
Oma pääoma	940	944	1 565	1 605	1 401	1 382
Koko pääoman tuotto, % (ROA)	0,62	0,78			0,53	0,67
Oman pääoman tuotto, % (ROE) ^{4) 7)}	11,3	14,3			10,0	11,2
Omavaraisuusaste, % ⁴⁾	5,6	5,5			5,8	4,9
Vakavaraisuussuhde, % ⁶⁾	9,8	11,2			11,2	11,5
Luottotappiot ⁵⁾	-4	-6	-2	10	17	-4
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	5 264	4 223			5 848	5 990
Henkilöstön määrä vuoden lopussa	3 432	3 969	3 969	4 446	4 525	4 494

¹⁾ Sampo Pankki -konsernin luvut:

A = Sampo Pankki -konserni vuoden 2002 rakenteen mukaisena

B = Sampo Pankki -konserni ja Sampo Luotto Oyj yhdisteltyinä

C = Sampo Pankki -konserni pankin 31.10.2001 tapahtunutta jakautumista edeltäneen rakenteen mukaisena

Tunnuslukujen laskemisessa on käytetty Rahoitustarkastuksen määräämiä laskentakaavoja.

²⁾ Tuottoihin on luettu tuotto-kulu-suhdeluvun laskentakaavan mukaiset tuotot.

³⁾ Toimintakuluihin on luettu tuotto-kulu-suhdeluvun laskentakaavan mukaiset kulut.

⁴⁾ Taseen erää Pääomalainat ei ole luettu mukaan omaan pääomaan.

⁵⁾ Tuloslaskelman luotto- ja takaustappioihin sisältyvät toteutuneet tappiot, kohdistetut varaukset sekä palautuneet erät.

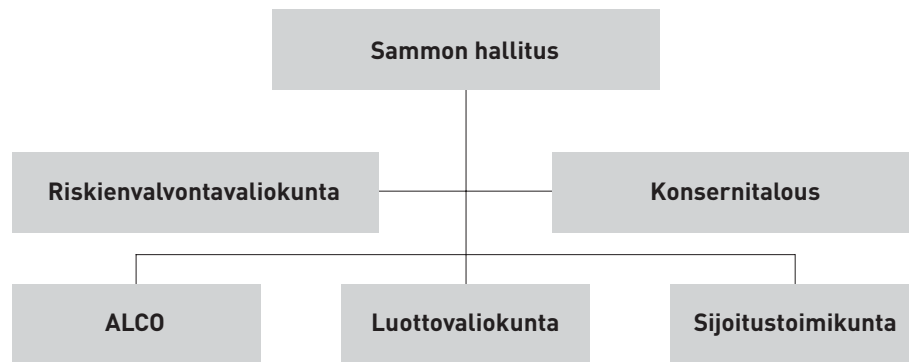
⁶⁾ 1994 luottolaitoslaki (1607/93 9:78 §), muutokset 1.8.1996 (570/96 9:78 a-c §) ja 1.1.1998 (1340/98 9:78 a ja c §).

⁷⁾ Vuosien 1999 ja 2000 tuloksiin on palautettu jaettavaksi päätetyt ennakko-osingot ja niihin liittyneet erityiset erät.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet

Sampo Pankki -konsernin riskienhallinta on osa Sampo-konsernin riskienhallintaa. Konsernin riskienhallinnan keskeinen tavoite on varmistaa pääomien riittävyys suhteessa liiketoiminnan riskeihin. Sampo Oyj:n hallitus vastaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan riittävydestä. Hallitus päättää riskienhallinnan periaatteet ja muut yleisohjeet, joiden mukaan riskienhallinta ja sisäinen valvonta organisoidaan liiketoiminnoissa. Hallitus valvoo riskienhallintaprosessin toimivuutta ja on asettanut riskienvalvontavaliokunnan konserni-tasoisien riskien valvontaan. Keskeiset riskit koskevat päätökset tehdään annettujen valtuuksien puitteissa sijoitustoimikunnassa, luottovaliokunnassa ja varainhallintakomiteassa (Asset & Liability-komitea, ALCO). Konsernin kokonaisriskiasema raportoidaan hallitukselle kuukausittain.

Liiketoiminnan riskit

Sampo-konserni tarjoaa asiakkailleen kattavasti finanssipalveluja kunkin yhtiön keskittyessä strategiansa mukaiseen toimintaan. Yhtiöiden välisellä selkeällä työnjaolla varmistetaan, että niiden riskinotossa on mahdollisimman vähän päällekkäisyyksiä. Sampo-konsernin tulos kertyy valtaosin asiakasliiketoiminnasta ja siihen liittymättömän riskinoton rooli pidetään vähäisenä. Tuotteet ja palvelut hinnoitellaan pitäen lähtökohtana riittävää tuottoa sitoutuvalla pääomalla.

Sampo-konsernin operatiivisten liiketoimintayhtiöiden merkittävimmät riskit ovat luotto-riski, pankkitoiminnan korko- ja likviditeettiriski, sijoitussalkkujen markkinariski, vakuutusriskit sekä kaikkeen toimintaan liittyvä operatiivinen riski. Trading-toiminnan markkina-riskit ovat vähäiset. Emoyhtiö Sampo Oyj toimii omistusyhteisönä.

Konsernitasolla seurataan säännöllisesti liiketoimintojen riskejä ja yhtiöiden pääomituksen riittävyttä suhteessa niihin. Tarkastelunäkökulmina ovat sekä yksittäiset yritykset että konserni kokonaisuutena.

Luottoriskien hallinta

Luottotappioriskillä tarkoitetaan tulosvaihtelua, joka aiheutuu siitä, että velallinen tai muu vastapuoli ei vastaa sitoumuksistaan. Luottoriski sisältää siis vastapuoli-, maa- ja selvitysriskit.

Konsernin ohjeistus määrittelee luottoriskinoton yhtenäiset toimintaperiaatteet, joilla tavoitellaan luottoprosessin hyvää laatua. Sammon hallitus vahvistaa vuosittain luottopoliitiikan, jossa määritellään luottoriskinoton määrä ilmaistuna sitoutuvalla riskipääomalla ja riskin hajauttaminen eri näkökulmista. Riskipääoman määrätavoite on asetettu taseen omaa pääomaa alemmalle tasolle. Luotonannon painopiste on Suomessa toimivissa asiakkaissa. Riskikeskittymille asetetaan rajat sekä asiakaskonsernin nimellisten vastuiden ja pankin omien varojen suhteena että luottoriskimallilla lasketun asiakaskonsernin sitoman riskipääoman suhteellisenä osuutena koko riskipääomasta. Riskikeskittymärajat ovat selvästi viranomaisnormeja alemmalla tasolla.

Konsernin luottovaliokunnalla on valtuudet tehdä kaikki luottopäätökset. Se on delegoinut luottopäätösvaltuuksia erillisille yritysasiakkaiden ja henkilöasiakkaiden luottooimikunnille sekä asiakasvastuullisissa yksiköissä toimiville luottovaltuutetuille. Valtuuden nimellismäärä vaihtelee vastapuolen luottokelpoisuuden sekä vaadittavien vakuuksien mukaisesti. Kaikki luottoesitykset valmistelee asiakasvastuinen yksikkö. Luottopäätökset perustuvat ensisijassa velallisen luottokelpoisuuteen. Sen arviointiin liittyvän epävarmuuden vähentämiseksi edellytetään vakuuksia tai luottosopimuksien erityisehtoja.

Konsernin rating-komitea on luottopäätösprosessista erillinen ja päättää kaikki merkittävät luottokelpoisuusluokittelut. Maa-, asiakaskonserni-, asiakas- ja tuotelimiiteillä sekä säännönmukaisella raportoinnilla valvotaan annettujen luottopäätösvaltuuksien käyttöä.

Yritysasiakkaiden luottoriskien arviointi ja seuranta

Yritysluottoriskien hallinta perustuu siihen, että kaikilla merkittävillä asiakkailta on asiakasvastuuhenkilö, joka tuntee asiakkaan liiketoiminnan ja seuraa sen kehitystä. Lisäksi luottoriskiltään suurimpia asiakkaita analysoidaan jatkuvasti asiakasvastuuyksiköstä riippumattoman yritystutkijan toimesta.

Konsernilla on sisäinen 12-portainen luottokelpoisuusluokittelujärjestelmä, joka kattaa yli 97 prosenttia pankkitoiminnan yritysten ja yhteisöjen luotoista ja muista vastuista sekä noin 93 prosenttia Sampo-konsernin vastaavista luvuista. Nykyinen sisäinen luokittelu on ollut samansisältöinen vuodesta 1997 alkaen ja Sampo Pankin omassa asiakaskunnassa havaitut asiakkaiden maksukyvyttömyydet vuosina 1997–2003 tukevat selvästi luottokelpoisuusluokkiin kiinnitettyjä todennäköisyyksiä. Luottokelpoisuusluokittelun todennäköisyydet mittaavat vastapuolen maksukyvyttömyyden (default) todennäköisyyttä eli sitä, että esim. asiakkaan korot tai lyhennykset ovat maksamattomina yli 90 päivää, asiakas joutuu saneeraus- tai konkurssiin.

Luottoriskien seuranta perustuu toisaalta makrotalouden ja toimialojen sekä toisaalta asiakkaan luottokelpoisuuden, vakuuksien arvojen ja luottosopimusten erityisehtojen jatkuvaan seurantaan. Asiakasvastuullisten yksiköiden luottoriskit käydään systemaattisesti läpi vähintään kerran vuodessa. Tällöin valvotaan tehtyjen luottopäätösten asianmukaisuutta, asiakkaiden ja vakuuksien luokittelua sekä luottokelpoisuudeltaan heikoimpien

asiakkaiden riskien vähentämiseksi tehtyjen toimenpidesuunnitelmien toteutumista. Maa-, asiakas-, ja tuotelimiittien käyttöä valvotaan päivittäin. Luottopolitiikassa asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan kuukausittain.

Listattujen asiakkaiden luokituksia valvotaan lisäksi Moody's KMV-mallilla, joka estimoii maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä (EDF = Expected Default Frequency) osakemarkkina- ja tilinpäätöstietoa yhdistämällä.

Henkilöasiakkaiden luottoriskien arviointi ja seuranta

Henkilöasiakkaiden luottokelpoisuutta arvioidaan suhteuttamalla asiakkaan tai hänen perheensä tuloja, elinkustannuksia ja velkojenhoitovelvoitteita. Luottokelpoisuuden ennustamisen epävarmuutta katetaan vakuudella, joka pitkäaikaisissa luotoissa on useimmiten asunto. Pienehkön vakuudettoman luotonannon tapauksissa yksityishenkilöiden luottokelpoisuutta arvioidaan luoton takaisinmaksukykyä kuvaavia tekijöitä pisteyttämällä (credit scoring). Luottojen takaisinmaksussa esiintyvien viivästysten ja järjestämättömien luottojen kehitystä seurataan jatkuvasti ja niistä raportoidaan säännöllisesti.

Vakuusluokittelu

Vakuudet luokitellaan neljään laatuluokkaan sen mukaan kuinka todennäköisesti vakuuden arvo saadaan mahdollisessa realisointitilanteessa. Vakuusluokissa jokaiselle vakuuslajille, esimerkiksi arvopapereille liikkeellelaskijoittain, annetaan arvostusprosentit, joiden mukaan pankille pantattu osuus vakuuden käyvästä arvosta sijoitetaan vakuusluokkiin. Vakuusarvoja päivitetään jatkuvasti.

Luottoriskin mittaus

Pankki on mitannut luottoriskejään systemaattisesti vuodesta 1999 alkaen luottoriskimallin avulla portfoliotasolla. Mallin tavoitteena on arvioida sekä odotettavissa olevien luottotappioiden että odottamattomien tappioiden määrää. Mittaus perustuu keskeisiltä osin luottokelpoisuusluokituksen tuloksena syntyvään maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen sekä arvioituun taloudelliseen tappioon (Loss Given Default) maksukyvyttömyys-tilanteessa. Tähän tappioon vaikuttavat vastuiden määrä, vakuuksista ja muuten saatavissa oleva vastuiden palautusmäärä. Luottoriskimallin kokonaisluottotappiot on laskettu kolmen vuoden jaksolta 99,9 prosentin varmuustasolla. Kun kokonaisluottotappioista vähennetään odotetut luottotappiot, saadaan odottamattomat luottotappiot eli riskipääoma.

Edellä kuvattuun mittaustekniikkaan perustuen toteutetaan riskisuhteutettua asiakasvastuullisten yksiköiden kannattavuuden mittausta ja tavoitteenasettelua sekä luottoriskin hinnoittelua osana koko asiakassuhteen arviointia.

Luottoriskien kehitys 2003

Oheisissa taulukoissa esitetyt luvut kuvaavat Sampo Pankki-konsernin asiakkaiden käytössä olevia vastuita. Vastuusopimukset kohdistetaan ensisijaisesti velalliselle/vastapuolelle lukuun ottamatta tilanteita, joissa luottopäätös perustuu takaajan luottokelpoisuuteen. Tällöin sopimus kohdistetaan raportoinnissa takaajalle. Alueellinen raportointi perustuu velallisen tai takaajan rekisteröintimaahan. Luottoriskiraportointi kattaa kaikki taseen ja sen ulkopuoliset sopimukset ja johdannaiset, joihin liittyy luottoriskiä.

Sampo Pankki-konsernin asiakkaiden käytössä olevat vastuut kasvoivat vuoden aikana noin 1,6 miljardia euroa eli runsas 10 prosenttia, ja ne olivat vuoden lopussa 17 miljardia euroa. Yritysten ja henkilöasiakkaiden vastuut lisääntyivät 17 prosenttia ja julkisen hallinnon 49 prosenttia, rahoitussektorin vastuut vähenivät 29 prosenttia ja muiden yhteisöjen vastuut kasvoivat 25 prosenttia.

Alueellisesti tarkasteltuna vastuista 96 prosenttia suuntautui Euroopan unionin jäsen-maihin. Suomen vastuiden määrä kasvoi 24 prosenttia ja samanaikaisesti muiden EMU- ja EU-maiden osuudet hieman pienentyivät. Aasian maiden vastuut kasvoivat 79 prosentilla ja Itäisen Euroopan 25 prosentilla. Lähi-idän vastuut vähenivät 55 prosenttia.

Yritysten vastuut kasvoivat 956 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia. Toimialoitain suhteellisesti suurimmat lisäykset olivat energian ja rakentamisen toimialoilla sekä metalli- ja metsäteollisuudessa. Yritysvastuiden määrästä yli 70 prosenttia on katettu I-IV luokan vakuuksilla.

Moody's KMV-mallin mukaan suomalaisten pörssilistattujen yritysten maksukyvyttömyyden todennäköisyydet ovat pysyneet selvästi vakaampina ja paremmalla tasolla kuin vastaavat Länsi-Euroopan tai USA:n listattujen yritysten todennäköisyydet. Pörssilistattujen yritysten luottokelpoisuus on em. mallin perusteella merkittävästi parantunut kevästä 2003 alkaen.

Sammon luottoriskimallilla (laskettu vain Sampo-konsernitasolla) mitattu pankkitoiminnaan (Sampo-konserniin kuuluvat pankki ja sijoituspalveluyritykset) yritysten ja yhteisöjen luottoriski lisääntyi vuoden aikana. Yritysvastuiden keskimääräinen LGD:llä (Loss Given Default) painotettu maksukyvyttömyyden todennäköisyys (PD) oli vuoden lopussa noin yhden prosentin tasolla kasvaen vajaat 10 peruspistettä. Yritysvastuiden odotettu luottotappio vastuiden määrästä säilyi vuoden alun 0,4 prosentin tasolla ja riskipääoman määrä kasvoi 5,1 prosentista 5,5 prosenttiin, joka on edelleen selvästi alhaisempi kuin lakisääteisen vakavaraisuuden vähimmäistaso (8%). Riskipääoman kokonaismäärä kasvoi 20% vuoden alun tasosta. Riskipääoman kasvu johtui sekä vastuiden volyymin kasvusta että lievistä keskimääräisestä luokituksen heikkenemisestä. Luottokelpoisuusluokittain tarkasteltuna vähintään L2-(BBB-) luokkaan kuuluvien vastuiden suhteellinen osuus laski 78 prosentista 74 prosenttiin. Kahteen alimpaan luottokelpoisuusluokkaan (L4,L4-) sisältyvien vastuiden määrä kasvoi 147 miljoonalla eurolla vuoden alun tasosta. Vuoden lopussa vastuiden määrä oli 467 miljoonaa euroa ja näiden vakuutena oli yhteensä I-IV luokan vakuuksia 153 miljoonaa euroa. Maksukyvyttömyyteen joutuneiden asiakkaiden saamiset vähenivät noin 29 prosentilla vuoden alun tasosta.

Henkilöasiakkaiden luottokannasta 77 prosenttia ja pääosa uudesta luotonannosta suuntautui asuntojen hankinnan rahoittamiseen. Väestön muuttovoittokuntiin kohdistui henkilöasiakkaiden luottokannasta 78 prosenttia ja luottokannan kasvusta 85 prosenttia tapahtui näissä kunnissa. Suurimpiin muuttotappiokuntiin kohdistui luottokannasta 2 prosenttia. Henkilöasiakkaiden luottokannasta noin 93 prosenttia on katettu I-IV luokan vakuuksilla, jotka ovat pääasiassa asuntoja sekä valtion takauksia. Vakuudettomien luottojen osuus on 7 prosenttia.

Maksukyvyttömiä asiakkaiden saamiset ja luottotappiot

Maksukyvyttömiä (= default eli konkurssi, yritys- tai velkasaneeraus, järjestämättömyys, nollakorkoinen luotto, kirjattu luottotappio) asiakkaiden vastuut olivat seuraavat (miljoonaa euroa):

Milj. euroa	2003	2002
Yritykset	41	68
Henkilöt	51	64
Yhteensä	92	128

Yllä olevien 92 miljoonan euron vastuiden vakuutena on I-IV luokan vakuuksia noin 73 miljoonaa euroa. Lisäksi Sampo Pankki -konsernilla on luottoriskien katteeksi asiakasryhmäkohtaisia luottotappiovarauksia yhteensä 31 miljoonaa euroa, joita ei ole vähennetty yllä olevista luvuista.

Maksukyvyttömiä yritysten ja yhteisöjen vastuiden kokonaismäärä laski 27 miljoonaa euroa ja kokonaismäärään sisältyi järjestämättömiä luottoja 21 miljoonaa euroa. Ne vähenivät vuoden aikana 10 miljoonalla eurolla. Järjestämättömien luottojen väheneminen johtuu pääosin siitä, että velallinen tai takaaja ovat maksaneet erääntyneenä olleet määrät.

Yllä olevan taulun maksukyvyttömiä henkilöasiakkaiden vastuiden kokonaismäärä pieneni 13 miljoonaa euroa ja kokonaismäärään sisältyi järjestämättömiä luottoja 31 miljoonaa euroa. Järjestämättömät luotot vähenivät 8 miljoonaa euroa.

Nettoluottotappiot olivat neljä miljoonaa euroa palautuksen puolella, kun ne edellisvuonna olivat vajaa kuusi miljoonaa euroa. Yrityksiä asiakkaiden nettoluottotappiot olivat palautuksen puolella 5 miljoonaa euroa, jossa on kasvua 3 miljoonaa euroa. Henkilöasiakkaiden nettoluottotappiot olivat 1 miljoonaa euroa, kun ne edellisvuonna olivat palautuksen puolella 4 miljoonaa euroa.

Vastuut sektoreittain ^{*1}

	2003		2002	
	Milj. euroa	%	Milj. euroa	%
Yritykset	6 127	35	5 206	33
Rahoitus	2 319	13	3 265	21
Julkinen hallinto	2 057	12	1 382	8,8
Muut yhteisöt	176	1	141	0,9
Yritykset ja yhteisöt yht.	10 679	62	9 993	64
Henkilöasiakkaat	6 662	38	5 718	36
Yhteensä	17 341	100	15 711	100

*1 Jaottelua on täsmennetty ja vuoden 2002 luvut muutettu vertailukelpoisiksi.

Vastuut alueittain

	2003		2002	
	Milj. euroa	%	Milj. euroa	%
Suomi	15 484	89	12 510	80
Muut EMU-maat	802	5	1 488	9
Muut EU-maat	405	2	812	5
US, CA, JP, AU, NZ, Muu Länsi-Eurooppa	464	3	761	5
Aasia (pl. Japani)	103	1	58	0
Lähi-Itä	8	0	17	0
Itäinen Eurooppa	60	0	48	0
Muut maat	15	0	17	0
Yhteensä	17 341	100	15 711	100

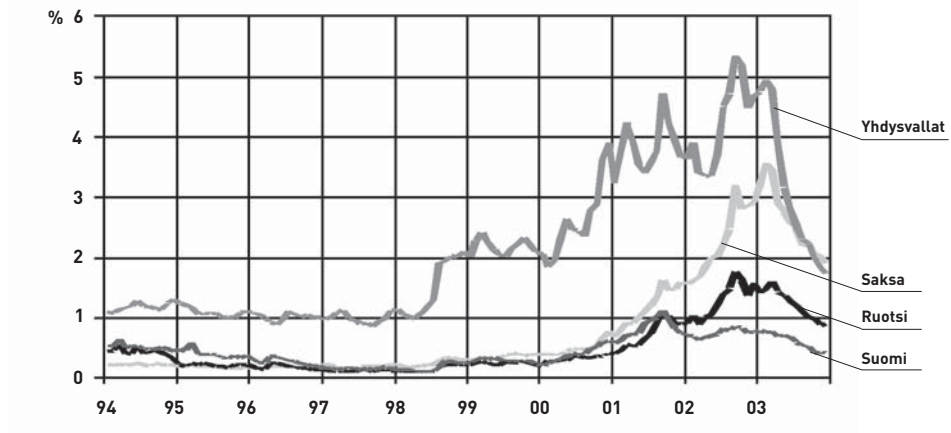
Yritysvastuut toimialoittain

	2003		2002	
	Milj. euroa	%	Milj. euroa	%
Metsäteollisuus	325	5	274	5
Metalliteollisuus	723	12	598	11
Muu teollisuus	787	13	728	14
Kauppa	797	13	705	14
Rakentaminen	391	6	304	6
Kiinteistöt	1 129	18	913	18
Energia	529	9	293	6
IT ja Tele	239	4	260	5
Rahoituksen välitys	224	4	259	5
Muut yritykset	981	16	870	17
Yhteensä	6 127	100	5 206	100

Yritysten ja yhteisöjen vastuut luottokelpoisuusluokittain

Sampo luokitus	S&P vastaavuus	2003		2002	
		Milj. euroa	%	Milj. euroa	%
L1+	AAA	327	3	144	1
L1	AA+, AA	2 503	23	2 166	22
L1-	AA-	712	7	981	10
L2+	A+, AA	1 124	11	1 668	17
L2	A-, BBB+	1 598	15	1 620	16
L2-	BBB, BBB-	1 629	15	1 261	13
L3+	BB+	758	7	484	5
L3	BB	909	9	660	7
L3-	BB-, B+	395	4	319	3
L4+	B, B-	290	3	222	2
L4	CCC+, CCC-	177	2	97	1
L4-	CC	4	0	4	0
Default	D	41	0	68	1
L:maton	N.a.	212	2	299	3
Yhteensä		10 679	100	9 993	100

Listattujen yritysten EDF-mediaani 1994–2003

Luottokelpoisuusluokkien L4 ja L4- vastuut kokoluokittain

Kokoluokka	2003		2002	
	Milj. euroa	asiakk. kpl	Milj. euroa	asiakk. kpl
Alle 0,1 Milj. EUR	12	1 058	13	1 270
0,1–0,5 milj. EUR	14	61	17	83
0,5–3 milj. EUR	22	23	27	26
3–10 milj. EUR	27	5	33	5
Yli 10 milj. EUR	106	4	12	1
Yhteensä	181	1 151	102	1 385

Luottokelpoisuusluokkien L4 ja L4- vastuut toimialoittain

	2003		2002	
	Milj. euroa	%	Milj. euroa	%
Teollisuus	46	26	16	15
Kauppa	42	23	12	12
Rakent & kiint.	61	34	20	19
Muut yritykset	28	15	38	37
Muut asiakkaat	4	2	16	16
Yhteensä	181	100	102	100

Järjestämättömät ja 0-korkoiset saamiset

	2003	2002
	Milj. euroa	Milj. euroa
Kotimaiset henkilöasiakkaat	31	39
Ulkomaiset henkilöasiakkaat	0	0
Henkilöasiakkaat yhteensä	31	39
Kotimaiset yritykset ja yhteisöt	17	21
Ulkomaiset yritykset ja yhteisöt	5	9
Yritys- ja yhteisöasiakkaat yhteensä	21	31
Yhteensä	52	70

Luottotappiot

	2003	2002
	Milj. euroa	Milj. euroa
Kotimaiset henkilöasiakkaat	1	-4
Ulkomaiset henkilöasiakkaat	0	0
Henkilöasiakkaat yhteensä	1	-4
Kotimaiset yritykset ja yhteisöt	-8	-2
Ulkomaiset yritykset ja yhteisöt	3	0
Yritys- ja yhteisöasiakkaat yhteensä	-5	-2
Yhteensä	-4	-6

Markkinariskien hallinta

Markkinariskit ovat markkina-arvojen muutoksista johtuvaa tulosvaihtelua. Markkina-arvot muuttuvat mm. korkojen, valuuttakurssien, osakehintojen ja niiden volatiliteettien liikkeen myötä sekä sijoituskohteen luottokelpoisuuden muuttuessa.

Konsernin Asset & Liability Committee (ALCO) valmistelee pankkitoiminnan markkinariskien limiitit, seurantarajat ja toimivaltuudet sekä riskinoton keskeiset linjaukset yhtiöiden hallituksille.

Sampo Pankin Trading-toiminto operoi asetettujen limiittien ja toimivaltuuksien puitteissa ja riippumaton riskienvalvonta seuraa päivittäin riskilimiittejä. ALCO ohjaa Trading-toiminnon riskinottoa limiittien asettamisen avulla.

Tasehallinta hallinnoi pankin korkoriskiä ja rahoitusriskiä. ALCO seuraa kuukausittain rahoitustaseen markkina- ja likviditeettiriskejä. Markkinariskien osalta seurataan etenkin korkoliikkeiden vaikutusta taseen arvoon ja vuosittaiseen rahoituskatteeseen. Likviditeettirisikin osalta seurataan etenkin asiakassaamisten ja -velkojen välistä tasapainoa, saamisten ja velkojen erääntymistä yli ajan, uusemissioita ja likvidien saamisten suhdetta erityyppisiin velkoihin. Luottolaitostoiminnan keskeinen markkinariski kaikki toiminnot huomioonottaen on korkoriski.

Tradingin markkinariski

Riskit syntyvät asiakkaiden kanssa käytävästä valuuttakaupasta sekä asiakkaiden riskien- ja likviditeetin hallintapalveluista. Riskiin vaikuttaa myös asiakastoimintaa tukeva, pienimuotoinen omaan lukuun käytävä kaupankäynti. Trading ei aiheuta juurikaan rahoitusriskejä. Tradingin markkinariskejä mitataan ja rajoitetaan Value at Risk -tekniikalla. VaR -luvut lasketaan 99 prosentin luottamustasolla yli yön riskille. Mallin volatiilisuus- ja korrelaatioparametrit lasketaan päivittäin käyttäen 60 pankkipäivän historiallisia markkinahavaintoja. Riskejä seurataan ja rajoitetaan lisäksi stressitestien ja määrällimiittien avulla, jotta riskit tulevat rajatuksi halutulle tasolle myös VaR-laskennan taustaoletusten pettäessä. Vuoden lopussa trading-toiminnon korkoherkkyys 100 bps korkojen nousulle oli -1,6 miljoonaa euroa.

Trading-toiminnan markkinariskit 2001–2003 (1 prosentin päivittäiset VaR-luvut)

Sampo Pankki 1000 euroa	Keskiarvo			Maksimi			Minimi		
	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001
Korkoriski	826	433	415	2 359	804	668	173	218	219
Valuuttakurssiriski	36	58	98	660	496	540	7	8	27
Osakeriski	29	11	7	106	76	43	0	0	0
Portfolioefekti	-65	-59	-99	-351	-285	-397	-7	-7	-14
Markkinariski	826	444	420	2 333	847	937	176	217	222

Rahoitustaseen hallinta

Pankki-konsernin rahoitustaseen korko- ja likviditeettiriski keskittyy lähinnä Sampo Pankin euromääräiseen taseeseen. Valuuttamääräisen taseen korkoriskit ovat vähäiset ja valuuttamääräinen rahoituskate muodostuu pääosin luottomarginaaleista.

Sampo Pankin euromääräisen rahoitustaseen ydin koostuu asiakastalletuksista ja -luotoista. Lisäksi siihen sisältyy markkinaehtoisia jälleenrahoitus- ja sijoituseriä sekä suojaavia korkojohdannaisia, joilla säädellään taseen likviditeetti- ja korkoriskiasemaa sekä vakavaraisuutta.

Rahoitustaseen markkinariskit

Euromääräisen rahoitustaseen keskeisin markkinariski on korkoriski, joka ilmenee korkojen laskiessa rahoituskatteen ja toisaalta taseen arvon heikentymisenä.

Suomessa pankkien saatavat asiakkailta on valtaosin sidottu markkinaehtoisin Euribor-korkoihin toisin kuin merkittävä osa tilivoista, joiden korkoa pankit itse säätelevät yleisen korkotason ja kilpailutilanteen pohjalta. Matalan korkotason vallitessa tilikorot sopeutuvat luottokorkoja hitaammin markkinakorkojen alenemiseen. Lopputulemana asiakastoiminnan peruskannattavuus heikkenee rahoituskatteen supistuessa. Keskeisenä riskinä on siten Euribor-korkojen pitkäaikainen, matala taso. Rahoitustaseen hallinnan keskeisenä tehtävänä on ylläpitää suojausta, jonka tuotot kompensoivat asiakasliiketoiminnasta kertyvän rahoituskatteen heikentymistä. Vuonna 2003 aiempina vuosina korkeammilla korkotasolla tehdyt suojaukset tukivat rahoituskatetta korkojen laskiessa. Vuoden aikana euromääräisen rahoitustaseen korkoriskiasema on pidetty pienenä. 31.12.2003 1 prosenttiyksikön korkojen nousu olisi parantanut Sampo Pankin euromääräisen rahoitustaseen arvoa 33,8 miljoonalla eurolla. Seuraavassa taulukossa on Sampo Pankin rahoitustaseen arvon herkkyys 1 prosenttiyksikön korkojen nousulle.

Valuutta	Sampo Pankki
EUR	32,8
USD	1,8
GBP	-0,3
JPY	-0,1
SEK	-0,3
CHF	-0,1
Muut	0
Yhteensä	33,8

Rahoitustaseen likviditeettiriski

Likviditeettiriski on rahoituskustannusten muutoksista johtuvaa tulosvaihtelua tai normaalin toiminnan vaarantumista rahoituksen ehtyessä. Likviditeettiriskin realisoinnin taustalla on joko rahoitusmarkkinoiden yleinen tila tai yksittäisen luotonottajan maksukykyyn kohdistuva epäluottamus.

Sampo Pankin jälleenerahoituksesta enin osa koostuu velasta yleisölle ja julkisyhteisöille. Erä sisältää yksityishenkilöiden ja yritysten käyttö- ja maksuliiketeillä olevat talletusvarat sekä muut, lähinnä markkinaehtoiset talletukset. Tämä erä on ollut erittäin stabiili vuonna 2003. Sampo Pankin rahoitus muodostui 31.12.2003 oheisen taulukon mukaisesti:

Sampo Pankin rahoituksen rakenne

	31.12.03		31.12.02
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	318	1,88 %	554
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	10 088	59,83 %	10 467
– Talletukset	9 073	53,81 %	8 973
– Muut	1 015	6,02 %	1 495
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 099	24,31 %	4 183
– Joukkovelkakirjat	1 821	10,80 %	2 015
– Muut	2 278	13,51 %	2 168
Muut velat	866	5,13 %	652
Siirtovelat ja saadut ennakot	273	1,62 %	219
Varaukset	47	0,28 %	43
Velat, joilla huonompi etuoikeus	334	1,98 %	304
Oma pääoma	837	4,96 %	851
Yhteensä	16 863		17 273

Sampo Pankilla oli vuodenvaihteessa saamia yleisöltä ja julkisyhteisöiltä noin 12,1 miljardia euroa. Tästä 790 miljoonaa oli vuodenvaihteen tilapäisrahoitusta suomalaiselle julkisyhteisölle, joten muita asiakassaamia oli 11,3 miljardia. Kun tähän lisätään Sampo Pankin tytäryhtiön Sampo Rahoituksen ja Sampo Luoton asiakassaamiset, on Sampo Pankilla rahoitettavana 13,2 miljardin euron saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Näiden saamisten sekä velkojen yleisölle ja julkisyhteisöille välinen rahoitusaliäämä (ns. funding gap) oli siten noin 3,1 miljardia euroa vuodenvaihteessa.

Sampo Pankin rahoitusriskiasema 31.12.2003

Sampo Pankin likvideettiasema						2003	2002
Milj. euroa	0-1 kk	1-12 kk	1-2 v	2-5 v	> 5 v	Yhteensä	Yhteensä
Euromääräiset saamiset	3 997	2 307	1 312	3 033	4 786	15 435	15 364
Euromääräiset velat	3 423	3 595	1 792	3 071	3 318	15 199	15 266
Euromääräiset erät netto	574	-1 288	-480	-39	1 468	236	98
Valuuttamääräiset saamiset	738	478	33	119	40	1 408	1 904
Valuuttamääräiset velat	883	177	55	347	220	1 682	2 089
Valuuttamääräiset erät netto	-146	302	-22	-228	-179	-274	-184
RAHOITUSASEMA	428	-986	-502	-267	1 289	-38	-86

Trading - erät on raportoitu lyhyimmässä maturiteetissa markkina-arvoon. Tilivarat on raportoitu useammassa maturiteeteissa. Laskelmassa mukana vain tase-erät ja esimerkiksi maksuvalmiusluottojen nostamattomat osat eivät sisälly taulukon lukuihin. Eri valuutoissa olevien velkojen ja saamisten kurssikehityksestä johtuen tase ei mene tasan, koska taulukosta puuttuvat johdannaiset.

Vuoden 2003 syksyllä Sampo Pankki laski liikkeelle kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla reilun 350 miljoonan euron vasta-arvosta velkakirjoja EMTN-ohjelman puitteissa. Taustalla oli funding gapin kasvu ja tulevien vuosien jälleenrahoitustarpeet. Sampo Pankki alkoi emittoida usean vuoden tauon jälkeen ECP-markkinoilla. Tähän vaikutti sijoittajakysyntä sekä halu monipuolistaa rahoituksen lähteitä.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on riski tappiosta, joka aiheutuu riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä, ihmisistä tai ulkoisesta tapahtumasta. Operatiiviseen riskiin sisältyy myös oikeudellinen ja maineriski. Tulevan vakavaraisuuskehikon mukaisesti riskit jaetaan seitsemään luokkaan: sisäiset väärinkäytökset, ulkoiset väärinkäytökset, henkilöstöhallinnan puutteet, puutteet toimintatavoissa suhteessa asiakkaisiin, tuotteisiin tai liiketoiminnan harjoittamiseen, fyysisen omaisuuden vahingoittuminen, toiminnan keskeytyminen ja järjestelmähäiriöt sekä puutteet toimintaprosesseissa.

Sampo-konsernin liiketoiminta-alueet vastaavat operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä ja seurannasta. Ensisijaisesti operatiivista riskiä hallitaan selkeillä ja tehokkailla toimintaprosesseilla, henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisellä sekä säännöllisellä raportoinnilla. Konsernin riskienhallintaorganisaatio puolestaan kehittää operatiivisten riskien hallinnan menetelmiä ja koordinoi yksiköiden toimintaa sekä vastaa johdon riskiraportoinnista. Sisäinen tarkastus seuraa sisäisen valvonnan riittävyttä ja tehokkuutta ja compliance-toiminto säännösten ja ohjeistuksen noudattamista sekä taloudellisen informaation oikeellisuutta.

Yllättäviin ulkoisiin tapahtumiin on varauduttu liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmin, joiden pohjalta avaintoimintoja voidaan jatkaa mahdollisessa häiriötilanteessa. Konsernin yksiköt huolehtivat vakuutusturvastaan yhteisen vakuutuspolitiikan mukaisesti.

Operatiivisten riskien hallinnan menetelmien kehitystyö on meneillään yhdessä uuteen vakavaraisuuskehikkoon valmistautumisen kanssa. Konsernin liiketoimintayksiköt ovat itsearviointi-menetelmän kautta kartoittaneet merkittävimpinä pitämiään operatiivisia riskejä. Samalla on myös arvioitu riskienhallinnan kontrolleja ja ohjeistusta sekä kehitetty

riski-indikaattoriseurantaa kuvaamaan muutoksia riskitasossa. Operatiivisen riskin toteumainformaatiota on alettu seurata muutamissa yksiyöissä. Seurantaa laajennetaan tulevana keväänä.

Taloudellisen pääoman laskelmissa operatiivisen riskin vaatimaa pääomaa kohdennetaan liiketoimintayksiköille Baselin standardimenetelmän mukaisesti.

Varautuminen uuteen vakavaraisuuskehikkoon (BASEL 2)

Euroopan unionin vakavaraisuussäätelyn uudistuksen tavoitteena on lisätä pankkien vakavaraisuuslaskennan riskiherkkyyttä ja samalla kannustaa pankkeja kehittämään sisäisiä riskienhallintajärjestelmiään Baselin komitean antamien suositusten mukaisesti. Vakavaraisuusehdotuksen mukaan pankki voi valita vakavaraisuuden laskemisessa eri laskentatavoista sen menetelmän, joka on tarkoituksenmukaisin pankin oman riskienhallintajärjestelmän kannalta. Uudistuksen tavoitteena on säilyttää oman pääoman kokonaisvaade kansainvälisessä pankkijärjestelmässä nykyisellä tasolla. Uusi vakavaraisuussäätely tulee koskemaan EU:ssa kaikkia luottolaitoksia ja myös sijoituspalveluyrityksiä. Uudistus tulee todennäköisesti voimaan vuoden 2006 lopussa.

Vakavaraisuuskehikko koostuu kolmesta toisiaan täydentävästä osa-alueesta: pääoman tekninen laskenta, viranomaisen toimeenpanema valvonta ja tietojen julkistamisvelvollisuus. Uudistus tuo merkittäviä muutoksia kaikille osa-alueille. Osa-alueet ovat uudistuksessa vahvasti kytköksissä toisiinsa. Valitut laskentatavat vaikuttavat riskienhallintaan ja säännönmukaisesti julkistettaviin tietoihin.

Sammossa käynnissä olevan vakavaraisuusprojektin tehtävänä on varmistaa, että Sampo-ryhmä täyttää uuden vakavaraisuuskehikon vaatimukset. Suurimmat muutokset Sammon vakavaraisuuslaskennan kannalta ovat uusi vakavaraisuusvaatimus operatiivisille riskeille sekä mahdollisuus käyttää sisäisiin luokituksiin perustuvia luottoriskin laskentamenetelmiä. Kuten edellä mainittiin, yritysasiakkaiden sisäinen luokittelu on ollut Sammossa käytössä jo vuosia. Vuoden 2003 aikana otettiin käyttöön myös henkilöasiakkaiden luokittelujärjestelmä. Tämän lisäksi uuden vakavaraisuuslaskennan kannalta keskeiset tietokannat ja riskienarviointimenetelmät ovat olleet kehitystyön kohteena.

Uuden vakavaraisuuskehikon vaikutukset Sammon vakavaraisuusvaatimukseen olisivat varsin lieviä, mikäli nykyinen ehdotus toteutuu. Mikäli Sampo käyttäisi kaikilla riskialueilla ns. standardimallia, nousisi Sammon omien varojen tarve noin 12%. Sisäisten luokitusten käyttö luottoriskin osalta pienentäisi Sammon omien varojen tarvetta noin 5%.

Sampo Pankki Oyj:n konsernituloslaskelma

Milj. euroa	Liite no	1.1.-31.12.2003		1.1.-31.12.2002	
Korkotuotot	1, 48		605,1		721,3
Korkokulut	1, 48		-262,6		-345,0
RAHOITUSKATE			342,5		376,3
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	48		22,7		5,7
Palkkiotuotot			140,6		147,6
Palkkiokulut			-22,4		-24,5
Arvopaperikaupan ja valuutta toiminnan nettotuotot					
Arvopaperikaupan nettotuotot	2		-5,3		12,1
Valuuttatoiminnan nettotuotot			8,6	3,3	11,9
Liiketoiminnan muut tuotot	3		23,2		23,0
Hallintokulut					
Henkilöstökulut	42, 43				
Palkat ja palkkiot		135,7		132,3	
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		23,5		33,4	
Muut henkilösivukulut		7,9	167,1	7,6	173,3
Muut hallintokulut			120,0		138,1
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	4		-29,4		-25,0
Liiketoiminnan muut kulut	3		-46,9		-46,7
Luotto- ja takaustappiot	5		3,9		5,8
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta			3,1		3,5
LIIKEVOITTO			153,4		178,2
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS- SIIRTOJA JA VEROJA			153,4		178,2
Tuloverot	36				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot			47,3		44,0
Laskennallisten verojen muutos			-0,8	-46,5	-0,1
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta tai tappiosta			-1,7		-1,4
TILIKAUDEN VOITTO			105,2		132,9

Sampo Pankki Oyj:n konsernitase

Milj. euroa	Liite no	31.12.2003		31.12.2002	
VASTAAVAA					
Käteiset varat			287,2		1 283,7
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	8, 15, 34, 35				
Valtion velkasitoumukset			28,2		-
Muut		1 232,8	1 260,9	1 002,2	1 002,2
Saamiset luottolaitoksilta	9, 13, 34, 35, 49				
Vaadittaessa maksettavat			46,6		63,8
Muut		969,8	1 016,4	2 517,5	2 581,3
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	10, 13, 34, 35, 49		12 518,0		10 089,6
Leasingkohteet	14		495,8		465,6
Saamistodistukset	13, 15, 34, 35, 49				
Julkisyhteisöiltä			73,0		146,6
Muilta		357,6	430,6	1 080,0	1 226,6
Osakkeet ja osuudet	16, 45		5,6		6,3
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrietyksissä	16, 45		21,9		20,6
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	16, 45		37,2		36,8
Aineettomat hyödykkeet	18				
Konserniliikearvo			3,8		6,3
Muut pitkävaikutteiset menot		72,8	76,6	63,0	69,3
Aineelliset hyödykkeet	17, 19				
Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet			2,2		4,0
Muut aineelliset hyödykkeet		15,6	17,8	19,6	23,6
Muut varat	21, 49		540,5		417,7
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	22, 49		254,0		160,7
Laskennalliset verosaamiset	36		24,7		24,0
			16 987,4		17 407,9

Sampo Pankki Oyj:n konsernitase

Milj. euroa	Liite no	31.12.2003			31.12.2002		
VASTATTAVAA							
VIERAS PÄÄOMA							
Velat luottolaitoksille ja							
keskuspankeille	23, 34, 35, 49						
Keskuspankeille				0,0			0,0
Luottolaitoksille							
Vaadittaessa maksettavat		51,9			29,3		
Muut		265,8	317,6	317,6	520,0	549,3	549,3
Velat yleisölle ja							
julkisyhteisöille	23, 34, 35, 49						
Talletukset							
Vaadittaessa maksettavat		8 106,8			7 850,1		
Muut		965,3	9 072,2		1 121,9	8 972,0	
Muut velat			1 017,6	10 089,7		1 511,4	10 483,4
Yleiseen liikkeeseen							
lasketut velkakirjat	23, 24, 34, 35, 49						
Joukkovelkakirjalainat		1 828,9			2 027,0		
Muut		2 278,1	4 107,0		2 167,8	4 194,8	
Muut velat	25, 35, 49			924,3			659,9
Siirtovelat ja saadut ennakot	26, 49			234,9			233,4
Velat, joilla on huonompi etu- oikeus kuin muilla veloilla	23, 27, 35			334,4			303,5
Laskennalliset verovelat	36			23,3			23,4
Vähemmistön osuus pääomasta				16,5			15,9
OMA PÄÄOMA							
	28, 30, 33						
Osakepääoma		106,0			106,0		
Sidotut rahastot							
Vararahasto		271,2			271,2		
Muut rahastot		29,1			29,1		
Pääomalainat		10,1			10,1		
Edellisten tilikausien voitto		418,0			395,2		
Tilikauden voitto		105,2	939,6		132,9	944,4	
			16 987,4			17 407,9	
TASEEN ULKOPUOLISET							
SITOUKUKSET							
	40						
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja pantit		1 931,8				1 923,3	
Muut		-	1 931,8		-	1 923,3	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset							
Arvopapereiden takaisinostositoumukset		-			-		
Muut		3 332,6	3 332,6		2 300,1	2 300,1	
			5 264,4			4 223,4	

Sampo Pankki Oyj:n tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite no	1.1.-31.12.2003		1.1.-31.12.2002	
Korkotuotot	1, 48		567,0		688,0
Korkokulut	1, 48		-261,2		-343,7
RAHOITUSKATE			305,8		344,3
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	48				
Samaan konserniin			37,4		23,0
Omistusyhteisyrityksistä			2,4		3,8
Muista yrityksistä			1,0	40,9	1,3
					28,1
Palkkiotuotot			132,4		139,0
Palkkiokulut			-20,8		-23,4
Arvopaperikaupan ja valuutta- toiminnan nettotuotot					
Arvopaperikaupan nettotuotot	2		-9,2		11,8
Valuuttatoiminnan nettotuotot			8,6	-0,6	11,9
					23,8
Liiketoiminnan muut tuotot	3		18,6		17,8
Hallintokulut					
Henkilöstökulut	42, 43				
Palkat ja palkkiot		129,5		125,6	
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		22,5		32,2	
Muut henkilösivukulut		7,4	159,4	7,0	164,8
Muut hallintokulut			111,9	-271,4	130,4
					-295,2
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	4		-25,7		-22,6
Liiketoiminnan muut kulut	3		-45,5		-45,1
Luotto- ja takaustappiot	5		6,0		7,4
LIIKEVOITTO			139,7		174,1
Satunnaiset erät	6				
Satunnaiset tuotot			-1,0		5,4
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS- SIIRTOJA JA VEROJA			138,7		179,5
Tuloverot	36		-42,6		-43,6
TILIKAUDEN VOITTO			96,1		135,9

Sampo Pankki Oyj:n tase

Milj. euroa	Liite no	31.12.2003	31.12.2002
VASTAAVAA			
Käteiset varat		287,2	1 283,7
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	8, 15, 34, 35	1 260,9	1 002,2
Saamiset luottolaitoksilta	9, 13, 34, 35, 49		
Vaadittaessa maksettavat		46,6	63,8
Muut		<u>1 727,4</u>	<u>3 372,7</u>
		1 774,0	3 436,4
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	10, 13, 34, 35, 49	12 109,7	9 513,2
Saamistodistukset	13, 15, 34, 35, 49		
Julkisyhteisöiltä		73,0	146,6
Muilta		<u>374,4</u>	<u>1 101,7</u>
		447,5	1 248,3
Osakkeet ja osuudet	16, 45	3,3	4,1
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	16, 45	13,3	13,0
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	16, 45	80,9	103,0
Aineettomat hyödykkeet	18	72,9	61,9
Aineelliset hyödykkeet	17, 19		
Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		2,2	4,0
Muut aineelliset hyödykkeet		<u>15,1</u>	<u>18,9</u>
		17,3	22,9
Muut varat	21, 49	529,5	406,2
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	22, 49	242,1	154,5
Laskennalliset verosaamiset	36	24,1	23,4
		<u>16 862,7</u>	<u>17 272,9</u>

Sampo Pankki Oyj:n tase

Milj. euroa	Liite no	31.12.2003		31.12.2002	
VASTATTAVAA					
VIERAS PÄÄOMA					
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille 34, 35, 49					
Keskuspankeille		0,0		0,0	
Luottolaitoksille					
Vaadittaessa maksettavat		51,9		29,3	
Muut		<u>265,8</u>	<u>317,6</u>	<u>525,1</u>	<u>554,4</u>
			317,6		554,4
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille 34, 35, 49					
Talletukset					
Vaadittaessa maksettavat		8 107,6		7 850,8	
Muut		<u>965,3</u>	<u>9 072,9</u>	<u>1 121,9</u>	<u>8 972,7</u>
Muut velat			<u>1 015,2</u>	<u>1 494,5</u>	<u>10 467,2</u>
			10 088,1		10 467,2
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 23, 24, 34, 35, 49					
Joukkovelkakirjalainat		1 821,1		2 014,9	
Muut		<u>2 278,1</u>	<u>4 099,2</u>	<u>2 167,8</u>	<u>4 182,7</u>
Muut velat	25, 35, 49		920,1		652,1
Siirtovelat ja saadut ennakot	26, 49		219,0		219,0
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	23, 27, 35		334,4		303,5
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
Vapaaehtoiset varaukset			47,4		43,4
OMA PÄÄOMA 28 – 33					
Osakepääoma		106,0		106,0	
Sidotut rahastot					
Vararahasto		261,7		261,7	
Muut rahastot		29,1		29,1	
Pääomalainat		10,1		10,1	
Edellisten tilikausien voitto		333,8		307,9	
Tilikauden voitto		<u>96,1</u>	<u>836,8</u>	<u>135,9</u>	<u>850,7</u>
			<u>16 862,7</u>		<u>17 272,9</u>
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET 40					
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset					
Takaukset ja pantit		2 218,3		2 201,3	
Muut		<u>–</u>	<u>2 218,3</u>	<u>–</u>	<u>2 201,3</u>
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset					
Arvopapereiden takaisinostositoumukset		–		–	
Muut		<u>3 092,4</u>	<u>3 092,4</u>	<u>2 119,5</u>	<u>2 119,5</u>
			<u>5 310,8</u>		<u>4 320,9</u>

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätösperiaatteet

Luottolaitoksen tilinpäätös ja konsernitilinpäätös laaditaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman päätöksen (21.12.2000/1259) sekä Rahoitustarkastuksen tilinpäätösmääräysten 106.1 ja 106.2 mukaisesti. Lisäksi noudetaan kirjanpitolakia sekä osakeyhtiölain tilinpäätöstä koskevia säännöksiä luottolaitostoiminnasta annetun lain 30§:n 2 momentissa mainituin poikkeuksin. Sampo Pankki Oyj:n ja sen suoraan tai välillisesti omistamien tytäryhtiöiden tilinpäätökset ja konserni- ja alakonsernitilinpäätökset on laadittu edellä mainittujen säännösten ja näiden tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös sisältää Sampo Pankki Oyj:n ja sen suoraan tai välillisesti omistamien tytäri- ja osakkuusyritysten tilinpäätökset. Tytäryhtiöinä on käsitelty yhtiöt, joiden osakkeisiin perustuvista äänimääristä välitön tai välillinen osuus on yli 50 prosenttia. Osakkuusyrityksinä on käsitelty yhtiöt, joiden osakkeiden tuottamasta äänimäärästä konserni omistaa 20–50 prosenttia. Tytäri- ja osakkuusyritykset, joiden taseen loppusumma on alle 10 miljoonaa euroa ja joiden vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan ja vapaaseen omaan pääomaan on vähäinen, on jätetty konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Konsernitilinpäätökseen sisällytetyt tytäri- ja osakkuusyritykset on esitetty liitetiedossa 45.

Konsolidointi

Luotto- ja rahoitustoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden sekä rahastoyhtiötoimintaa harjoittavien ja konsernille palveluja tuottavien tytäryhtiöiden tilinpäätökset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä. Konsernin sisäiset liiketapahtumat ja sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu.

Konserniyhtiöiden vapaaehtoiset varaukset, mukaan lukien tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotus, on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen. Laskennallisiin verovelkoihin ja -saamisiin sekä niiden muutokseen sisältyvät lisäksi konserniyhtiöiden kirjaamat kirjanpidon ja verotuksen välisistä jaksotuseroista aiheutuneet laskennalliset verovelat ja -saamiset. Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan sisältyvää määrää ei ole sisällytetty konsernitaseen voitonjakokelpoisiin varoihin voitonjaon enimmäismäärää laskettaessa. Vähemmistölle kuuluvat osuudet tytäryhtiöiden omista varoista on erotettu omaksi eräkseen konsernitaseessa ja omistusta vastaavat osuudet tytäryhtiöiden tuloksista omaksi eräkseen konsernituloslaskelmassa.

Muiden tytäryhtiöiden sekä osakkuusyritysten tilinpäätökset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä ja konsernin omistusosuuden mukainen määrä näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta on merkitty konsernituloslaskelmaan omana eränään. Voittoa tai tappiota laskettaessa on otettu huomioon poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos vähennettynä laskennallisen verovelan muutoksella.

Muut kuin euromääräiset erät

Konserniyhtiöiden muut kuin euromääräiset tase- ja taseen ulkopuoliset erät on muunnettu euroiksi Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskipäivän kurssiin.

Saamiset ja velat, joihin liittyy valuutanvaihtosopimus, on merkitty taseeseen alkuperäisen valuutan mukaiseen kurssiin. Euroiksi muuntamisessa sekä valuutanvaihtosopimusten arvostuksessa syntyneet kurssierot sisältyvät tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

Saamiset ja velat

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen arvoon, joka niistä hankittaessa on maksettu tai saatu. Jos tämä määrä poikkeaa saamisen tai velan nimellisarvosta, erotus on jaksotettu korkojen oikaisueräksi jäljellä olevana juoksuaikana ja vastaerä on merkitty saamisen tai velan hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Jos saamisen todennäköinen arvo on alempi kuin kirjanpitoarvo, saaminen on merkitty taseeseen todennäköiseen arvoon. Tase-eriin Muut varat ja Siirtosaamiset ja maksetut ennakot sekä Muut velat ja Siirtovelat ja saadut ennakot sisältyvät saamis- ja velkaerät on merkitty nimellisarvoon. Johdannais-sopimuksista taseeseen merkityt erät on selvitetty kohdassa Johdannais-sopimukset.

Leasingkohteet

Leasing-sopimukset on merkitty taseeseen hankintamenon määräisinä vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistot on tehty leasingvuokriin sisältyvien pääomapalautusten määräisinä. Konsernituloslaskelmassa leasingvuokrien ja leasingkohteiden suunnitelman mukaisten poistojen erotus sisältyy korkotuottoihin. Leasingkohteista tehdyt lisäpoistot, jotka ovat asiallisesti saamisen arvonalennuksia, sisältyvät luottotappioihin ja muut leasing-sopimuksista aiheutuvat tuotot ja kulut näiden luonnetta vastaavaan erään.

Arvopaperit

Arvopaperit on luokiteltu vaihtuviin ja pysyviin vastaaviin jäljempänä esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Saamistodistusten hankintamenon ja nimellisarvon erotus, mikäli se on olennainen, on jaksotettu korkotuotoksi tai sen vähennykseksi jäljellä olevana juoksuaikana ja vastaerä merkitty saamistodistuksen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Vaihtuvat vastaavat

Vaihtuviin vastaaviin on merkitty saamistodistukset ja osakkeet ja osuudet, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoitusta varten sekä muut luovutettavaksi tarkoitetut arvopaperit. Kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperit on tilinpäätöksessä arvostettu todennäköiseen luovutushintaan. Muut luovutettavaksi tarkoitetut arvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Julkisesti noteerattujen arvopapereiden todennäköisenä luovutushintana on pidetty tilinpäätösajankohdan viimeistä kaupantekokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen arvopapereiden todennäköisenä luovutushintana saamistodistusten osalta pidetään saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa ja osakkeiden osalta kirjanpitoarvoa tai sitä alemmaa arvioitua luovutushintaa.

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvostustulos on merkitty tuloslaskelmassa Arvopaperikaupan nettotuottoihin.

Pysyvät vastaavat

Pysyviin vastaaviin on merkitty saamistodistukset, jotka on tarkoitettu pidettäväksi niiden eräpäivään saakka. Lisäksi pysyviin vastaaviin luetaan osakkeet ja osuudet tytä- ja osakkuusyrityksissä sekä muut osakkeet ja osuudet, joiden omistus on tarpeen konsernin tarvitsemien palvelujen hankkimiseksi.

Pysyviin vastaaviin merkityt arvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan, mikäli se on pysyvästi hankintahintaa alhaisempi. Pysyviin vastaaviin kuuluvista arvopapereista kirjatut arvonalentumiset merkitään tuloslaskelmaan omana eränään. Saman tuloslaskelmaerän oikaisuna käsitellään pysyvien vastaavien arvonalentumisten peruutukset.

Arvopapereiden osto- ja myyntisopimukset

Arvopaperit, jotka on myyty tai ostettu sitovin takaisinosto- ja -myyntisopimuksin tai ovat lainauksen kohteena, on sisällytetty alkuperäiseen tase-erään sopimuksesta huolimatta. Ostohinta on merkitty taseeseen saamiseksi ja myyntihinta velaksi sopimuspuolen mukaiseen tase-erään. Ostohinnan ja takaisinmyyntihinnan erotus on jaksotettu korkotuotoksi ja siirtosaamiseksi sopimuksen voimassaoloaikana. Vastaavasti on jaksotettu myyntihinnan ja takaisinostohinnan erotus korkokuluksi ja siirtovelaksi.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintahintaan tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutusarvoon.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Hankintameno on luettu hankinnasta aiheutuneet muuttuvat kulut sekä aktivoidut perusparannusmenot.

Muut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

Konserniyhtiöiden poistosuunnitelmat on tehty yhdenmukaisin periaattein omaisuuserien taloudelliseen käyttöikänsä perustuen. Rakennukset ja rakennelmat poistetaan tasapoistoin 20–40 vuodessa ja koneet ja kalusto 4–10 vuodessa. Muut pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan.

Mikäli aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden todennäköinen luovutusarvo on tilikauden päättyessä ollut niiden kirjanpitoarvoa pysyvästi alempi, erotus on kirjattu arvonalentumispoistona kuluksi.

Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Konserniyhtiöiden kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu omassa käytössä olevaan ja muussa kuin omassa käytössä olevaan omaisuuteen. Jos kiinteistöomaisuuteen kuuluvasta kohteesta vain osa on yhtiön omassa käytössä, tosiasiallinen oma käyttö ja muu käyttö on määritetty käytettyjen pinta-alojen suhteessa. Kiinteistöjen käypien arvojen arviot tarkistetaan neljännesvuosittain. Muussa kuin omassa käytössä olevien kiinteistöjen arviot perustuvat kiinteistöistä saadun tai saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoilla noudatettuihin laskentakorkoihin. Omassa käytössä olevien kiinteistöjen

arviot perustuvat markkinoilta saatavissa oleviin vuokratuottoihin kiinteistöjen käytön säilyessä entisellään. Arvioinneissa on otettu huomioon kohteen sijainti, käyttötarkoitus, erityispiirteet ja mahdolliset arvonnousuodotukset sekä käytetty alalla julkaistuja tilastoja ja ennusteita. Arvonlennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kirjanpitoarvoihin ei ole tehty arvonnkorotuksia.

Varaukset

Pakolliset varaukset

Taseen pakollisiin varauksiin merkitään vastaiset yksilöitävissä olevat kulut, joiden syntyminen on todennäköistä tai varmaa, mutta joiden määrä ja syntymisajankohta ovat vielä epävarmoja. Tase-erien arvostukseen liittyvät erät on merkitty asianomaisen tase-erän vähennykseksi.

Vapaaehtoiset varaukset

Vapaaehtoisia varauksia käytetään yhtiöiden tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Vapaaehtoisten varausten määrä tai muutos eivät kuvaa konsernin riskejä. Konsernitilinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset on käsitelty kohdassa Konsolidointi esitetyllä tavalla.

Luotto- ja takaustappiot

Luotto- ja takaustappioihin on merkitty taseen eriin Saamiset luottolaitoksilta ja Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista kirjatut toteutuneet luottotappiot ja kohdistetut luottotappiovaraukset. Luottotappioihin on merkitty myös asiakkaan rahoittamisesta syntyneen saamisen sijaan tulleen omaisuuden hankintahinnan ja sitä alemman tilinpäätöshetken todennäköisen luovutusarvon erotus sekä tällaisen omaisuuden luovutustappiot. Lisäksi konsernitilinpäätöksessä käsitellään luottotappioina leasingkohteista tehdyt lisäpoistot.

Kohdistetut luottotappiovaraukset on kohdistettu joko asiakasryhmäkohtaisesti tai saamiskohtaisesti. Varaus kohdistetaan asiakasryhmäkohtaisesti, kun luottotappioita on odotettavissa, mutta varausta ei voida vielä kohdistaa yksittäiseen saamiseen. Varaus kohdistetaan saamiskohtaisesti, kun on käynyt todennäköiseksi, että saamisen pääomasta ei saada suoritusta eikä saamisen vakuutena olevan pantin todennäköinen luovutusarvo riitä kattamaan saamisen määrää. Luottotappio on kirjattu toteutuneena tappiona, kun viranomainen on antanut asiakkaan maksukyvyttömyydestä päätöksen. Luottotappioita kirjattaessa saamisen vakuutena oleva omaisuus on arvostettu määrään, joka omaisuudesta sitä luovutettaessa odotetaan saatavan.

Luottotappioiden vähennykseksi on merkitty takaisin saadut määrät toteutuneina luottotappioina aiemmin poistetuista saamisista, kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset sekä saamisen sijaan tulleen omaisuuden luovutusvoitot.

Järjestämättömät saamiset

Saaminen on merkitty järjestämättömäksi, kun saamisen korko, pääoma tai sen osa on ollut erääntyneenä ja suorittamatta kolme kuukautta. Konkurssiin asetetuilta yrityksiltä olevat saamiset on merkitty järjestämättömiksi viimeistään konkurssiin asettamispäivänä. Takaussaaminen merkitään järjestämättömäksi heti, kun takauksen perusteella on suoritettu maksu. Järjestämättömistä saamisista jaksotetut suoriteperusteiset korot on peruutettu, kun saaminen on merkitty järjestämättömäksi lukuun ottamatta korkoja

saamisista, jotka ovat julkisyhteisöiltä tai joiden vakuutena on julkisyhteisön antama sitoumus. Leasingrahoituksessa leasingkohteen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetty hankintameno on merkitty järjestämättömäksi, kun leasingvuokra on ollut erääntyneenä ja maksamatta kolme kuukautta.

Muihin nollakorkoisiin saamisiin on luokiteltu saamiset, joista ei missään muodossa saada tuottoa ja joiden korottomuus perustuu sopimukseen.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset ja johdannaisopimukset

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään yhtiöiden asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi antamat sitoumukset kuten takaukset, pantit ja kiinnitykset, sekä asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset kuten arvopapereiden takaisinostositoumukset, merkintäsitoumukset, sitovat lisäluottojärjestelyt ja luottolupaukset sekä käyttämättömät luottolimiitit.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuoliseksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus, pantti tai kiinnitys kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

Johdannaisopimukset

Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset on arvostettu markkinahintaan. Niistä aiheutuneet tuotot ja kulut on kirjattu Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Suojaamistarkoituksessa tehtyjen johdannaisopimusten arvonmuutokset on käsitelty suojattavien tase-erien arvonmuutoksia vastaavalla tavalla. Saamisten ja velkojen sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten suojaamiseksi tehtyjen korkojohdannaisten korot on kirjattu rahoituskatteeseen. Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden suojaamiseksi tehtyjen johdannaisten tuotot ja kulut on kirjattu arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Liitetiedon 2 Arvopaperikaupan nettotuotoissa Saamistodistusten kaupan nettotuotot sisältävät myös korkojohdannaisten tuotot ja kulut ja Osakkeiden ja osuuksien kaupan nettotuotot osakejohdannaisten tuotot ja kulut. Valuuttajohdannaisten tuotot ja kulut sisältyvät Valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Johdannaisopimuksista taseeseen kirjattavat erät sisältyvät Muihin varoihin ja Muihin velkoihin.

Muut tilinpäätöksen lisätiedot

Liitetiedot

Liite	Sivu	Liite	Sivu
1 Korkotuotot ja -kulut tase-erittäin	62	29 Osakepääoma osakelajeittain sekä osakelajeja koskevat yhtiöjärjestyksen määräykset	73
2 Arvopaperikaupan nettotuotot	62	30 Vapaaseen omaan pääomaan sisältyvät jakokelvottomat erät tilikauden päättyessä	73
3 Liiketoiminnan muut tuotot ja muut kulut	62	31 Tiedot tilikauden aikana päätetyistä osake-	
4 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	63	anneista sekä optio-oikeuksien ja vaihtovelka-	
5 Luotto- ja takaustappiot sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalennukset	63	kirjalainojen liikkeeseenlaskusta	73
6 Satunnaiset tuotot	64	32 Osakkeiden omistuksen jakautuminen ja suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2003	
7 Tuotot sekä keskimääräinen henkilöstö toimialoittain ja markkina-alueittain	64	33 Pääomalainat 31.12.2003	73
8 Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset tilikauden päättyessä	65	34 Saamisten ja velkojen maturiteettijakauma tase-erittäin tilikauden päättyessä jäljellä olevan juoksuajan mukaan	74
9 Saamisiin luottolaitoksilta sisältyvät saamiset keskuspankeilta tilikauden päättyessä	65	35 Omaisuus- ja velkaerien jakaantuminen kotimaan rahan (euro) ja ulkomaan rahan (muut valuutat) määräisiin eriin tilikauden päättyessä	75
10 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä tilikauden päättyessä	65	36 Laskennalliset verovelat ja -saamiset tilikauden päättyessä	76
11 Järjestämättömät ja muut nollakorkoiset saamiset tilikauden päättyessä	66	37 Velkojen vakuudeksi annettu omaisuusvakuus-	
12 Maksamatta jääneen saamisen vakuutena olleen sekä asiakkaan liiketoiminnan tervehdyttämiseksi hankitun omaisuuden kirjanpitoarvo tilikauden päättyessä	67	lajeittain ja velat, joiden vakuudeksi omaisuus on annettu ja muut omasta sekä konserni-	
13 Saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla tilikauden päättyessä	67	yhtiöiden puolesta annetut vakuudet tilikauden päättyessä	76
14 Leasingkohteet tilikauden päättyessä	67	38 Eläkevastuut	76
15 Saamistodistukset tilikauden päättyessä	67	39 Vuokravastuut tilikauden päättyessä	77
16 Osakkeet ja osuudet tilikauden päättyessä	68	40 Taseen ulkopuoliset sitoumukset tilikauden päättyessä	77
17 Pysyviin vastaaviin kuuluvien osakkeiden ja aineellisten hyödykkeiden lisäykset ja vähennykset tilikauden 2003 aikana	69	41 Johdannaissovimukset tilikauden päättyessä	77
18 Aineettomat hyödykkeet tilikauden päättyessä	69	42 Henkilöstön lukumäärä	79
19 Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet 31.12.2003	70	43 Toimi- ja valvontaelinten jäsenten saamat palkat ja palkkiot sekä heidän osaltaan syntyvät tai tehdyt eläkesitoumukset	80
20 Hallussa olevien omien ja emoyrityksen osakkeitten lukumäärä, yhteenlaskettu nimellisarvo ja hankintameno osakelajeittain	71	44 Toimi- ja valvontaelinten jäsenten saamat luotot ja takaukset 31.12.2003	80
21 Muut varat tilikauden päättyessä	71	45 Pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet 31.12.2003	80
22 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot tilikauden päättyessä	71	46 Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoito-	
23 Velkojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus tilikauden päättyessä	71	palvelut	81
24 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat tilikauden päättyessä	71	47 Konserniin kuuluvia luottolaitoksia koskevat tiedot	81
25 Muut velat tilikauden päättyessä	72	48 Muilta konserniyrityksiltä saadut korkotuotot ja oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuotot sekä niille suoritettut korkokulut tilikauden aikana	81
26 Siirtovelat ja saadut ennakot tilikauden päättyessä	72	49 Saamiset muilta konserniyrityksiltä samoin kuin velat niille tilikauden päättyessä tase-	
27 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10 prosenttia kaikkien tällaisten velkojen määrästä, tilikauden päättyessä	72	erien mukaan eriteltyinä	82
28 Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana	73	50 Tytär- ja osakkuusyrietykset	82
		51 Muutokset konsernin rakenteessa vuoden 2003 aikana	82

Muut tilinpäätöksen liitetiedot

Luvut miljoonaa euroa

1 Korkotuotot ja -kulut tase-erittäin

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Korkotuotot				
Saamisista luottolaitoksilta	58,7	102,1	85,8	133,1
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	439,4	472,7	395,5	432,1
Saamistodistuksista	69,2	100,5	70,0	101,4
Leasing-kate	21,9	24,3	-	-
Muut korkotuotot	15,8	21,7	15,6	21,4
Yhteensä	605,1	721,3	567,0	688,0
Korkokulut				
Veloista luottolaitoksille ja keskuspankeille	14,6	26,6	14,6	26,7
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	129,2	162,2	129,0	161,9
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	126,0	158,0	125,2	157,3
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	9,1	17,1	9,1	17,1
Pääomalainoista	0,5	0,5	0,5	0,5
Muut korkokulut	-16,7	-19,5	-17,3	-19,8
Yhteensä	262,6	345,0	261,2	343,7

2 Arvopaperikaupan nettotuotot

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Saamistodistusten kaupan nettotuotot	-12,5	11,9	-12,5	11,9
Osakkeiden ja osakkuuksien kaupan nettotuotot	6,8	0,1	2,9	-0,1
Muut arvopaperikaupan nettotuotot	0,3	-	0,3	-
Yhteensä	-5,3	12,1	-9,2	11,8

3 Liiketoiminnan muut tuotot ja muut kulut

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Liiketoiminnan muut tuotot				
Vuokra- ja osinkotuotot kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	0,1	0,1	0,1	0,1
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot	0,2	0,9	0,2	0,9
Muut tuotot	22,9	21,9	18,3	16,8
Yhteensä	23,2	23,0	18,6	17,8
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokrakulut	27,7	27,7	27,3	27,0
Kulut kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	0,3	0,4	0,1	0,2
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot	0,1	0,1	0,1	0,1
Muut kulut	18,8	18,5	18,0	17,8
Yhteensä	46,9	46,7	45,5	45,1

4 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineellisista hyödykkeistä	8,2	6,6	7,9	6,3
Aineettomista hyödykkeistä	21,3	18,5	17,8	16,3
Yhteensä	29,4	25,0	25,7	22,6
Arvonalentumispoistot	-	-	-	-

5 Luotto- ja takaustappiot sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalennukset

Konserni	2003		2002	
	Luottotappiot brutto	Vähennykset	Luottotappiot brutto	Vähennykset
Luotto- ja takaustappiot				
Saamisista luottolaitoksilta	-	-	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	17,1	-21,8	15,0	-21,1
Leasingkohteista	1,2	-1,0	1,0	-0,6
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä	0,2	-0,3	0,5	-0,6
Muista	0,7	0,0	-	-
Yhteensä	19,2	-23,1	16,5	-22,3
Luotto- ja takaustappiot				
Tilivuoden aikana toteutuneet luottotappiot yhteensä	10,7		6,9	
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	-6,5		-5,2	
Palautukset aikaisempina vuosina toteutuneista luottotappioista	-13,1		-11,7	
Tilivuoden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	15,0		14,8	
Kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset tilikauden aikana	-10,1		-10,6	
Tilinpäätökseen kirjatut luotto- ja takaustappiot	-3,9		-5,8	
Tilikaudelta tehtyihin luottotappiovarauksiin sisältyvät asiakasryhmään kohdistetut varaukset				
Varaukset brutto	-		-	
Vähennykset	-		-	
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden				
Arvonalentumiset	-		-	
Arvonalentumisten peruutukset	-		-	

Emoyhtiö	2003		2002	
	Luottotappiot brutto	Vähennykset	Luottotappiot brutto	Vähennykset
Luotto- ja takaustappiot				
Saamisista luottolaitoksilta	-	-	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	16,7	-21,6	12,6	-19,9
Leasingkohteista	-	-	-	-
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä	0,2	-0,3	0,5	-0,6
Muista	0,7	0,0	-	-
Yhteensä	17,7	-22,0	13,1	-20,5
Luotto- ja takaustappiot				
Tilivuoden aikana toteutuneet luottotappiot yhteensä	8,5		5,6	
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	-5,8		-4,7	
Palautukset aikaisempina vuosina toteutuneista luottotappioista	-12,9		-11,4	
Tilivuoden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	12,2		12,2	
Kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset tilikauden aikana	-8,1		-9,1	
Tilinpäätökseen kirjatut luotto- ja takaustappiot	-6,0		-7,4	
Tilikaudelta tehtyihin luottotappiovarauksiin sisältyvät asiakasryhmään kohdistetut varaukset				
Varaukset brutto	-		-	
Vähennykset	-		-	
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden				
Arvonalentumiset	-		-	
Arvonalentumisten peruutukset	-		-	

6 Satunnaiset tuotot

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Sampo Kortti Oy:n sulautumisesta	-		-1,0	
Sampo Venture Capital Oy:n sulautumisesta		-		5,3
Kiinteistö Oy Sumeliuksentorin sulautumisesta		-		0,1
Yhteensä	-	-	-1,0	5,4

7 Tuotot sekä keskimääräinen henkilöstö toimialoittain ja markkina-alueittain

Konserni	2003		2002	
	Tuotot	Henkilöstö	Tuotot	Henkilöstö
Toimialoittain				
Pankkitoiminta	497,7	3 505	553,8	3 853
Luottokorttitoiminta	27,2	65	20,4	59
Rahoitusyhtiötoiminta	28,1	124	22,6	134
Rahoitus- ja sijoitustoiminta	5,7	-	6,3	3
Muu toiminta *)	3,2	13	2,7	12
Yhteensä	561,9	3 707	605,8	4 061

Konserni	2003		2002	
	Tuotot	Henkilöstö	Tuotot	Henkilöstö
Markkina-alueittain				
Suomi	561,9	3 707	605,8	4 061
Emoyhtiö	2003		2002	
	Tuotot	Henkilöstö	Tuotot	Henkilöstö
Toimialoittain				
Pankkitoiminta	497,1	3 505	553,0	3 851
Markkina-alueittain				
Suomi	497,1	3 505	553,0	3 851

Tuottoihin on laskettu rahoituskate, tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot. Konsernin sisäisiä eriä ei ole eliminoitu.

*) Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen konserniyhtiöiden tuotot

8 Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Valtion velkasitoumukset	28,2	-	28,2	-
Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	640,4	630,0	640,4	630,0
Suomen Pankin sijoitustodistukset	-	-	-	-
Pankkien sijoitustodistukset	478,8	372,2	478,8	372,2
Muut	113,5	-	113,5	-
Yhteensä	1 260,9	1 002,2	1 260,9	1 002,2

9 Saamiin luottolaitoksilta sisältyvät saamiset keskuspankeilta tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Saamiset luottolaitoksilta	1 016,4	2 581,3	1 774,0	3 436,4
siitä saamiset keskuspankeilta	-	-	-	-

10 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä tilikauden päättyessä

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä maaryhmittäin	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Suomi	12 312,8	9 889,7	11 904,8	9 313,8
Muut EU-maat	91,5	57,8	91,5	57,5
Muut EMU-maat	47,8	37,5	47,8	37,5
Muu Eurooppa	32,3	47,1	32,3	46,8
USA, Kanada, Japani, Australia, Uusi Seelanti	34,0	77,7	34,0	77,7
Aasia	3,8	8,9	3,8	8,9
Muut maat	26,6	1,7	26,3	1,7
Ryhmäkohtaisesti kohdistetut luottotappiovaraukset	-30,9	-30,9	-30,9	-30,9
Yhteensä	12 518,0	10 089,6	12 109,7	9 513,2

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sektoreittain	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Yritykset	4 541,4	3 843,9	4 286,5	3 594,2
Teollisuus	1 042,5	870,7	966,0	781,6
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	294,6	158,7	270,2	158,7
Rakentaminen	209,0	144,6	146,0	102,2
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	56,4	21,1	54,9	21,1
Tukku- ja vähittäiskauppa	556,4	506,5	526,4	472,2
Muut yritykset ja asuntoyhteisöt	2 382,4	2 142,3	2 322,9	2 058,4
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	55,6	54,8	62,3	54,7
Julkisyhteisöt	898,7	156,0	895,0	149,1
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	144,9	119,6	142,3	114,7
Kotitaloudet	6 672,2	5 715,4	6 518,7	5 401,1
Ulkomaat	236,1	230,7	235,7	230,2
Ryhmäkohtaisesti kohdistetut luottotappiovaraukset	-30,9	-30,9	-30,9	-30,9
Yhteensä	12 518,0	10 089,6	12 109,7	9 513,2
Luottoihin kohdistetut luottotappiovaraukset				
Kohdistetut luottotappiovaraukset tilikauden alussa	64,0	65,5	63,0	64,8
+ Tilikauden aikana tehdyt uudet varaukset	16,3	12,8	12,1	11,7
- Tilikauden aikana peruutetut varaukset	-10,0	-9,7	-8,0	-9,0
- Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	-6,3	-4,5	-5,6	-4,5
Kohdistetut luottotappiovaraukset tilikauden lopussa	63,9	64,0	61,5	63,0

11 Järjestämättömät ja muut nollakorkoiset saamiset tilikauden päättyessä

Konserni	2003			2002		
	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset	Yhteensä	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset	Yhteensä
Yritykset	15,9	0,2	16,1	19,8	0,5	20,3
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Julkisyhteisöt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2
Kotitaloudet	30,1	0,6	30,8	38,9	0,5	39,4
Ulkomaat	4,6	0,0	4,6	8,8	0,9	9,7
Yhteensä	50,8	0,9	51,7	67,7	2,1	69,8
Emoyhtiö						
	2003			2002		
	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset	Yhteensä	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset	Yhteensä
Yritykset	14,2	0,2	14,4	16,9	0,5	17,4
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Julkisyhteisöt	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,2	0,0	0,2	0,2	-	0,2
Kotitaloudet	29,2	0,6	29,8	36,1	0,4	36,5
Ulkomaat	4,6	0,0	4,6	8,8	0,9	9,7
Yhteensä	48,1	0,9	49,0	61,9	1,9	63,9

12 Maksamatta jääneen saamisen vakuutena olleen sekä asiakkaan liiketoiminnan tervehdyttämiseksi hankitun omaisuuden kirjanpitoarvo tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Vakuutena ollut omaisuus				
Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	-	0,6	-	0,6
Muut osakkeet ja osuudet	-	0,8	-	0,8
Muu omaisuus	-	-	-	-
Yhteensä	-	1,4	-	1,4
 Liiketoiminnan tervehdyttämiseksi hankitut osakkeet ja osuudet		-		-

13 Saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Saamiset luottolaitoksilta	-	-	-	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	43,9	47,0	7,4	10,9
Saamistodistukset	35,9	24,7	52,3	46,1
Muu tase-erä	-	-	-	-
Yhteensä,	79,7	71,8	59,7	57,0
joista				
konserniyhtiöiltä	-	-	16,4	21,4
osakkuusyhtiöiltä	-	-	-	-

14 Leasingkohteet tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Ennakkomaksut	15,3	15,7	-	-
Koneet ja kalusto	402,4	370,4	-	-
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	71,2	71,4	-	-
Muu omaisuus	6,9	8,2	-	-
Yhteensä	495,8	465,6	-	-

15 Saamistodistukset tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Kirjanpitoarvo				
Saamistodistukset	430,6	1 226,6	447,5	1 248,3
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamistodistukset	1 260,9	1 002,2	1 260,9	1 002,2
Yhteensä	1 691,6	2 228,8	1 708,4	2 250,5

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat saamistodistukset				
Julkisesti noteeratut	1 036,9	1 105,2	1 036,9	1 105,2
Muut	654,7	1 123,6	671,5	1 145,3
Yhteensä	1 691,6	2 228,8	1 708,4	2 250,5
Pysyviin vastaaviin kuuluvat saamistodistukset				
Julkisesti noteeratut	-	-	-	-
Muut	-	-	-	-
Yhteensä	-	-	-	-
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten todennäköisen luovutushinnan ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä	1,5	0,6	1,5	0,6
Pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten kirjanpitoarvon ja sitä alemman nimellisarvon erotusten yhteenlaskettu määrä	-	-	-	-
Pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten nimellisarvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä	-	-	-	-
Saamistodistukset ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset				
Valtion velkasitoumukset	28,2	-	28,2	-
Kuntatodistukset	27,6	2,6	27,6	2,6
Yritystodistukset	11,3	12,9	11,3	12,9
Sijoitustodistukset	580,9	1 072,4	597,7	1 072,4
Vaihtovelkakirjalainat	-	-	-	-
Muut joukkovelkakirjalainat	1 043,6	1 140,9	1 043,6	1 162,6
Muut	-	-	-	-
Yhteensä	1 691,6	2 228,8	1 708,4	2 250,5

16 Osakkeet ja osuudet tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Osakkeiden ja osuuksien kirjanpitoarvo yhteensä	5,6	6,3	3,3	4,1
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet				
Julkisesti noteeratut	2,3	2,1	-	-
Muut	0,1	0,9	0,1	0,9
Yhteensä	2,4	3,1	0,1	0,9
Pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet				
Julkisesti noteeratut	-	-	-	-
Muut	3,2	3,2	3,2	3,2
Yhteensä	3,2	3,2	3,2	3,2

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Julkisesti noteerattujen osakkeiden ja osuuksien todennäköisen luovutushinnan ja sitä alhaisemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä				
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien	-	2,0	-	-
Pysyviin vastaaviin kuuluvien	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä				
Luottolaitoksissa	-	-	-	-
Muissa	21,9	20,6	13,3	13,0
Yhteensä	21,9	20,6	13,3	13,0
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä				
Luottolaitoksissa	-	-	31,2	53,4
Muissa	37,2	36,8	49,7	49,6
Yhteensä	37,2	36,8	80,9	103,0

17 Pysyviin vastaaviin kuuluvien osakkeiden ja aineellisten hyödykkeiden lisäykset ja vähennykset tilikauden 2003 aikana

	Konserni			Emoyhtiö		
	Osakkeet ja osuudet	Maa- ja vesialueet, rakennukset sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	Koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet	Osakkeet ja osuudet	Maa- ja vesialueet, rakennukset sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	Koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet
Hankintahinta tilikauden alussa	60,6	4,0	31,1	119,2	4,0	27,2
Lisäykset	1,8		4,7	4,5		4,5
Vähennykset	0,0	-1,8	-0,3	-26,3	-1,8	-0,5
Siirrot erien välillä						
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot		0,0	-8,2		0,0	-8,0
Tilikauden arvonalennukset ja niiden palautukset						
Kertyneet poistot tilikauden alussa	0,0	0,0	-11,7		0,0	-8,1
Kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa						
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	62,3	2,2	15,6	97,4	2,2	15,1

18 Aineettomat hyödykkeet tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Perustamismenot	-	-	-	-
Liikearvo	3,8	6,3	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	72,8	63,0	72,9	61,9
Yhteensä	76,6	69,3	72,9	61,9

19 Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet 31.12.2003

	Konserni		Emoyhtiö	
	Kirjanpito- arvo	Sitoutunut pääoma	Kirjanpito- arvo	Sitoutunut pääoma
Maa- ja vesialueet ja rakennukset				
Omassa käytössä olevat	-	-	-	-
Muut	-	-	-	-
Yhteensä	-	-	-	-
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet				
Omassa käytössä olevat	2,2	2,2	2,2	2,2
Muut	-	-	-	-
Yhteensä	2,2	2,2	2,2	2,2

Muussa kuin omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet 31.12.2003

Kiinteistölaji	Konserni			
	Pinta-ala m ²	Sitoutunut pääoma ¹⁾	Netto- tuotto, % ²⁾	Vajaakäyttö- aste, % ³⁾
Asunnot ja asuinkiinteistöt	-	-	-	-
Liike- ja toimistokiinteistöt	-	-	-	-
Teollisuuskiinteistöt	-	-	-	-
Maa-, vesi- ja metsäalueet	-	-	-	-
Keskeneräiset rakennukset	-	-	-	-
Muut kotimaiset kiinteistöt	-	-	-	-
Ulkomaiset kiinteistöt	-	-	-	-
Kiinteistöt yhteensä	0	0,0	0,0	0,0
Rahoitusleasingkiinteistöt	91 785	63,9	3,9	0,0
Yhteensä	91 785	63,9	3,9	0,0

Muussa kuin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin yhteensä sitoutunut pääoma tuotto-%n mukaan

Konserni	
Tuotto- prosentti	Sitoutunut pääoma ¹⁾
Negatiivinen	-
0 - 3	17,3
3 - 5	32,8
5 - 7	13,8
yli 7	0,1
Yhteensä	63,9

- 1) Sitoutunut pääoma on kirjanpidon poistamaton hankintameno lisättyä osakkeisiin kohdistuvalla yhtiölainaosuudella ja/tai omistusosuuden osoittamalla osuudella yhtiön lainoista.
- 2) Nettotuotto-% on tuottojen ja kulujen erotus suhteutettuna sitoutuneeseen pääomaan. Tuotto-% on laskettu Sampo Pankin kiinteistömistuksiin sitoutuneelle pääomalle kiinteistökohtaisesti.
- 3) Vajaakäyttöaste on vapaiden tilojen suhde koko vuokrattavissa olevaan huoneistoalaan. Vapaat tilat ovat ne vuokrattavissa olevat tilat, joista ei tilinpäätöshetkellä saada vuokratuottoja sopimusten perusteella.

20 Hallussa olevien omien ja emoyrityksen osakkeiden lukumäärä, yhteenlaskettu nimellisarvo ja hankintameno osakelajeittain

Sampo Pankki Oyj:n hallussa ei ole sen omia eikä emoyhtiön osakkeita.

21 Muut varat tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Maksujenvälityssaamiset	0,2	0,2	0,2	0,2
Takaussaamiset	0,4	5,8	0,4	5,8
Johdannaissopimukset	364,0	239,2	364,0	239,2
Muut	175,9	172,6	164,9	161,1
Yhteensä	540,5	417,7	529,5	406,2

22 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Siirtyvät korot	98,4	98,2	98,7	99,2
Muut	155,7	62,5	143,4	55,3
Yhteensä	254,0	160,7	242,1	154,5

23 Velkojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Nimellisarvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus				
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	-	-	-	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-	-	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	87,1	88,6	87,1	88,6
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,3	0,4	0,3	0,4
Yhteensä	87,4	89,0	87,4	89,0
Kirjanpitoarvon ja sitä alemman nimellisarvon erotus				
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	-	-	-	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-	-	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,8	1,8	0,8	1,8
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,9	1,8	0,9	1,8

24 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Kirjanpitoarvo tilikauden päättyessä				
Sijoitustodistukset	2 278,1	2 167,8	2 278,1	2 167,8
Joukkovelkakirjalainat	1 828,9	2 027,0	1 821,1	2 014,9
Muut	-	-	-	-
Yhteensä	4 107,0	4 194,8	4 099,2	4 182,7

25 Muut velat tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Maksujenvälitys	312,3	250,8	312,3	250,8
Johdannaissopimukset	424,0	275,8	424,0	275,8
Muut	187,9	133,2	183,7	125,5
Yhteensä	924,3	659,9	920,1	652,1

26 Siirtovelat ja saadut ennakot tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Siirtyvät korot	164,6	170,0	164,1	169,2
Muut	70,3	63,4	54,9	49,8
Yhteensä	234,9	233,4	219,0	219,0

27 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10 prosenttia kaikkien tällaisten velkojen määrästä, tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Velat, joiden kirjanpitoarvo yli 10 % veloista, joilla on huonompi etuoikeus	314,8	281,8	314,8	281,8
Muut velat, joilla on huonompi etuoikeus	19,6	21,8	19,6	21,8
Yhteensä	334,4	303,5	334,4	303,5
josta ikuiset lainat	83,1	100,1	83,1	100,1

Konserniyrityksille suunnatut lainat

Osakkuusyrityksille suunnatut lainat

Liikkeeseenlaskija		Velan määrä milj. euroa		Valuutta	Korko %	Eräpäivä
		2003	2002			
Sampo Pankki Oyj	1)	32,0	32,0	EUR	3,74	21.12.2011
Sampo Pankki Oyj	2)	149,7	149,6	EUR	3,63	14.6.2007
Sampo Pankki Oyj	3)	83,1	100,1	USD	2,60	lkuinen laina
Sampo Pankki Oyj	4)	50,0	-	EUR	2,67	16.12.2013
Yhteensä		314,8	281,8			

1) Voidaan maksaa takaisin koronmaksun yhteydessä joulukuussa 2006

2) Maksu eräpäivänä

3) Voidaan maksaa takaisin joka koronmaksun yhteydessä

4) Voidaan maksaa takaisin koronmaksun yhteydessä joulukuussa 2008

28 Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana

	Osake- pääoma	Sidotut rahastot	Muut rahastot	Pääoma- lainat	Kertyneet voittovarat	Yhteensä
Konserni						
Kirjanpitoarvo 31.12.2002	106,0	271,2	29,1	10,1	528,0	944,4
Osingonjako					-110,0	-110,0
Tilikauden voitto					105,2	105,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	106,0	271,2	29,1	10,1	523,2	939,6
Emoyhtiö						
Kirjanpitoarvo 31.12.2002	106,0	261,7	29,1	10,1	443,8	850,7
Osingonjako					-110,0	-110,0
Tilikauden voitto					96,1	96,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	106,0	261,7	29,1	10,1	429,9	836,8

29 Osakepääoma osakelajeittain sekä osakelajeja koskevat yhtiöjärjestyksen määräykset

Sampo Pankki Oyj

Sampo Pankki Oyj:n osakepääoma on 106 000 000,00 euroa.

Osakkeiden lukumäärä on 106 000 kappaletta ja kullakin osakkeella on yksi ääni.

30 Vapaaseen omaan pääomaan sisältyvät jakokelvottomat erät tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Aktivoidut perustamismenot			-	-
Varauksista omaan pääomaan siirretty määrä	56,1	55,5	-	-
Yhteensä	56,1	55,5	-	-

31 Tiedot tilikauden aikana päätetyistä osakeanneista sekä optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskusta

Sampo Pankilla ei ole tilikauden aikana ollut osakeanteja eikä se ole laskenut liikkeeseen optio-oikeuksia eikä vaihtovelkakirjalainoja. Pankilla ei ole voimassaolevia yhtiökokouksen uusmerkintää, optio-oikeuksien antamista tai vaihtovelkakirjalainan ottamista koskevia valtuuksia.

32 Osakkeiden omistuksen jakautuminen ja suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2003

Sampo Oyj omistaa Sampo Pankki Oyj:n koko osakekannan.

33 Pääomalainat 31.12.2003

	Konserni	Emoyhtiö
Pääomalaina, laskettu liikkeeseen maaliskuussa 1998	10,1	10,1

Tilikauden lopussa oli liikkeessä 10 milj. euroa Sampo Pankin vuonna 1998 liikkeeseen laskemasta yhteensä 94 milj. euron pääomalainamuotoisesta debentuurilainasta. Lainan korko on 5 vuotta 12 kuukauden Euribor + 1 % ja sen jälkeen 12 kuukauden Euribor + 2,25 %. Lainalle voidaan maksaa korkoa vain jakokelpoisista varoista. Korko maksetaan vuosittain jälkikäteen. Laina on eräpäivätön ja voidaan maksaa takaisin Rahoitustarkastuksen luvalla 5 vuoden kuluttua liikkeeseenlaskupäivästä. Laina lasketaan mukaan pankin ensisijaiseen omaan pääomaan.

34 Saamisten ja velkojen maturiteettijakauma tase-erittäin tilikauden päättyessä jäljellä olevan juoksuajan mukaan

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Saamiset				
Alle 3 kuukautta	2 902,4	4 696,7	3 282,3	5 091,4
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	460,5	326,0	460,5	326,0
Saamiset luottolaitoksilta	529,3	2 058,2	977,9	2 760,2
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 797,2	1 421,9	1 728,5	1 098,2
Saamistodistukset	115,4	890,6	115,4	907,1
3 – 12 kuukautta	2 076,2	1 612,9	2 132,2	1 482,9
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	172,0	58,0	172,0	58,0
Saamiset luottolaitoksilta	257,6	91,0	408,6	235,7
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 496,8	1 290,6	1 385,0	1 015,9
Saamistodistukset	149,8	173,3	166,6	173,3
1 – 5 vuotta	5 287,8	3 939,9	5 230,9	4 000,0
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	390,2	66,7	390,2	66,7
Saamiset luottolaitoksilta	227,0	356,8	379,0	356,8
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 589,1	3 412,3	4 380,1	3 472,1
Saamistodistukset	81,6	104,0	81,6	104,3
Yli 5 vuotta	4 959,6	4 650,2	4 946,7	4 625,8
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	238,2	551,5	238,2	551,5
Saamiset luottolaitoksilta	2,6	75,3	8,6	83,7
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 634,9	3 964,8	4 616,0	3 927,0
Saamistodistukset	83,9	58,7	83,9	63,7
Velat				
Alle 3 kuukautta	11 818,5	12 474,4	11 819,5	12 466,3
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	285,9	419,4	285,9	424,5
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	9 769,5	10 060,6	9 770,5	10 047,5
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 763,1	1 994,4	1 763,1	1 994,4
3 – 12 kuukautta	1 318,8	971,8	1 312,4	967,2
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	–	68,6	–	68,6
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	194,6	247,7	194,4	247,3
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 124,2	655,5	1 118,0	651,3
1 – 5 vuotta	1 303,6	1 645,5	1 299,7	1 635,0
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	15,3	–	15,3	–
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	113,6	147,2	111,3	144,5
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 174,6	1 498,4	1 173,1	1 490,5
Yli 5 vuotta	73,5	135,7	73,5	135,7
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	16,4	61,2	16,4	61,2
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	12,0	27,9	12,0	27,9
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	45,1	46,5	45,1	46,5

35 Omaisuus- ja velkaerien jakaantuminen kotimaan rahan (euro) ja ulkomaan rahan (muut valuutat) määräisiin eriin tilikauden päättyessä

Konserni	2003		2002	
	Euro	Muut valuutat	Euro	Muut valuutat
Vastaavaa				
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 260,9	-	1 002,2	-
Saamiset luottolaitoksilta	419,7	596,7	1 322,1	1 259,2
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	12 196,2	321,8	9 792,9	296,7
Saamistodistukset	380,8	49,8	1 169,5	57,1
Muu omaisuus	1 299,5	437,2	2 192,5	291,7
Yhteensä	15 557,1	1 405,6	15 479,1	1 904,8
Vastattavaa				
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	77,8	239,8	112,8	436,4
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	9 764,1	325,6	10 100,6	382,8
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 514,2	592,8	3 426,1	768,6
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	251,3	83,1	203,4	100,1
Muut velat	749,4	409,8	566,2	327,0
Yhteensä	14 356,8	1 651,2	14 409,2	2 015,0
	2003		2002	
Emoyhtiö	Euro	Muut valuutat	Euro	Muut valuutat
Vastaavaa				
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 260,9	-	1 002,2	-
Saamiset luottolaitoksilta	1 177,0	597,0	2 171,7	1 264,7
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 788,1	321,6	9 222,0	291,2
Saamistodistukset	397,6	49,8	1 191,2	57,1
Muu omaisuus	809,4	437,2	1 757,6	291,7
Yhteensä	15 433,0	1 405,6	15 344,7	1 904,8
Vastattavaa				
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	77,8	239,8	118,0	436,4
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	9 762,6	325,6	10 084,4	382,8
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 506,4	592,8	3 414,0	768,6
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	251,3	83,1	203,4	100,1
Muut velat	729,2	409,8	544,1	327,0
Yhteensä	14 327,3	1 651,2	14 363,9	2 015,0

36 Laskennalliset verovelat ja -saamiset tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Laskennalliset verovelat	23,3	23,4	13,8	12,8
Jaksotuserot	-	-	-	-
Tilinpäätössiirrot	23,3	23,4	13,8	12,8
Laskennalliset verosaamiset	24,7	24,0	24,1	23,4
Jaksotuserot	24,7	24,0	24,1	23,4
Yhdistelytoimenpiteistä	-	-	-	-
Tuloverot				
Varsinaisesta liiketoiminnasta	46,5	43,9	42,6	43,6
Satunnaisista eristä	-	-	-	-
Yhteensä	46,5	43,9	42,6	43,6

37 Velkojen vakuudeksi annettu omaisuus vakuuslajeittain ja velat, joiden vakuudeksi omaisuus on annettu ja muut omasta sekä konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Omaisuusvakuudet				
Pantit	1 133,8	1 092,8	1 133,8	1 089,6
Muut omaisuusvakuudet	-	-	-	-
Yhteensä	1 133,8	1 092,8	1 133,8	1 089,6
Konserniyhtiöiden puolesta annetut omaisuusvakuudet	30,8	31,0	30,8	31,0
Velat ja sitoumukset, joiden vakuudeksi omaisuserät on annettu				
Taseen muut velat	21,5	19,7	21,5	19,7
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	447,2	496,3	447,2	496,3
Muut sitoumukset				
Suomen Pankin päivänsisäinen sekkililimiitti	800,0	700,0	800,0	700,0
Muut	652,4	656,7	652,4	653,5
Konserniyhtiöiden velat ja sitoumukset	16,0	10,3	16,0	10,3
Omaisuus, joka on myyty sitovin takaisinostoehdoin				
Saamistodistukset	7,1	10,5	7,1	10,5

38 Eläkevastuut

Sampo Pankki Oyj:n ja sen konserniin kuuluvien yhtiöiden henkilöstön perus- ja lisäeläketurva on hoidettu vakuutuksilla.

39 Vuokravastuut tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Seuraavan vuoden vuokrat	17,2	13,4	22,1	20,2
Sitä seuraavien vuosien vuokrat yhteensä	103,7	83,7	106,0	89,4
Yhteensä	121,0	97,1	128,0	109,6

40 Taseen ulkopuoliset sitoumukset tilikauden päättyessä

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Takaukset ja pantit	1 931,8	1 923,3	2 218,3	2 201,3
konserniyhtiöiden puolesta	142,4	10,3	146,6	14,5
osakkuusyhtiöiden puolesta	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	-	-	-	-
Myönnetyt nostamattomat luotot ja käyttämättömät limiitit sekä sitovat luottolupaukset	3 331,7	2 298,9	3 087,1	2 109,7
konserniyhtiöille	136,8	165,9	191,6	333,6
osakkuusyhtiöille	1,0	1,0	1,0	1,0
Merkintäsitoumukset	-	-	-	-
Muut sitoumukset	0,9	1,2	5,3	9,9
konserniyhtiöille tai niiden puolesta	-	-	4,5	8,7
osakkuusyhtiöille tai niiden puolesta	0,9	-	0,9	1,2
Annetut sitoumukset yhteensä	5 264,4	4 223,4	5 310,8	4 320,9
konserniyhtiöille tai niiden puolesta	279,2	176,2	342,7	356,7
osakkuusyhtiöille tai niiden puolesta	1,9	1,0	1,9	2,2

41 Johdannaissopimukset tilikauden päättyessä

Konserni	2003		2002	
	Kohde-etuuksien arvot		Kohde-etuuksien arvot	
	Suojaamis- tarkoituksessa tehdyt	Muut	Suojaamis- tarkoituksessa tehdyt	Muut
Korkojohdannaiset				
Termiinisopimukset	-	2 040,0	-	333,1
Optiosopimukset				
Ostetut	-	1 956,5	-	3 240,4
Asetetut	-	2 517,8	-	12 178,5
Koronvaihtosopimukset	1 492,6	5 748,7	2 396,2	3 348,8
Yhteensä	1 492,6	12 263,1	2 396,2	19 100,9
Valuuttajohdannaiset				
Termiinisopimukset	-	9 190,1	-	8 644,1
Optiosopimukset				
Ostetut *)	15,5	31,1	52,1	46,2
Asetetut *)	15,5	7,8	52,1	21,8
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	780,9	198,2	1 038,1	266,6
Yhteensä	812,0	9 427,2	1 142,4	8 978,7

Konserni	2003		2002	
	Kohde-etuuksien arvot		Kohde-etuuksien arvot	
	Suojaamis- tarkoituksessa tehdyt	Muut	Suojaamis- tarkoituksessa tehdyt	Muut
Osakejohdannaiset				
Termiinisopimukset	-	-	-	0,7
Optiosopimukset				
Ostetut *)	73,4	105,1	73,4	43,8
Asetetut *)	73,4	101,3	73,4	44,4
Muut osakejohdannaiset	73,4	-	73,4	-
Yhteensä	220,2	206,3	220,2	88,9

Hyödykejohdannaiset

Hyödyketermiinit	-	96,4	-	-
Johdannaissopimukset yhteensä	2 524,8	21 993,0	3 758,8	28 168,5

	Sopimusten luottovasta- arvot	Sopimusten riskipaino- tetut arvot	Sopimusten luottovasta- arvot	Sopimusten riskipaino- tetut arvot
Korkojohdannaiset sopimukset	23,8	9,7	56,7	16,5
Valuuttajohdannaiset sopimukset	158,8	68,1	118,9	50,0
Osakejohdannaiset sopimukset	22,3	4,6	11,6	2,7
Hyödykejohdannaiset sopimukset	11,3	4,9	-	-
Netotetut johdannaiset sopimukset **)	252,8	52,7	217,1	46,7
Yhteensä	469,1	140,1	404,4	115,8

Emoyhtiö	2003		2002	
	Kohde-etuuksien arvot		Kohde-etuuksien arvot	
	Suojaamis- tarkoituksessa tehdyt	Muut	Suojaamis- tarkoituksessa tehdyt	Muut
Korkojohdannaiset				
Termiinisopimukset	-	2 040,0	-	333,1
Optiosopimukset				
Ostetut	-	1 956,5	-	3 240,4
Asetetut	-	2 517,8	-	12 178,5
Koronvaihtosopimukset	1 492,6	5 780,4	2 396,2	3 383,7
Yhteensä	1 492,6	12 294,8	2 396,2	19 135,8

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset	-	9 190,1	-	8 644,1
Optiosopimukset				
Ostetut *)	15,5	31,1	52,1	46,2
Asetetut *)	15,5	7,8	52,1	21,8
Koron- ja valuuttanvaihtosopimukset	780,9	198,2	1 038,1	266,6
Yhteensä	812,0	9 427,2	1 142,4	8 978,7

Emoyhtiö	2003		2002	
	Kohde-etuuksien arvot		Kohde-etuuksien arvot	
	Suojaamis- tarkoituksessa tehdyt	Muut	Suojaamis- tarkoituksessa tehdyt	Muut
Osakejohdannaiset				
Terminisopimukset	-	-	-	0,7
Optiosopimukset				
Ostetut *)	73,4	105,1	73,4	43,8
Asetetut *)	73,4	101,3	73,4	44,4
Muut osakejohdannaiset	73,4	-	73,4	-
Yhteensä	220,2	206,3	220,2	89,0

Hyödykejohdannaiset				
Hyödyketermiinit	-	96,4	-	-
Johdannaissopimukset yhteensä	2 524,8	22 024,7	3 758,8	28 203,4

	Sopimusten luottovasta- arvot	Sopimusten riskipaino- tetut arvot	Sopimusten luottovasta- arvot	Sopimusten riskipaino- tetut arvot
Korkojohdannaiset sopimukset	25,3	10,0	58,4	16,8
Valuuttajohdannaiset sopimukset	158,8	68,1	118,9	50,0
Osakejohdannaiset sopimukset	22,3	4,6	11,6	2,7
Hyödykejohdannaiset sopimukset	11,3	4,9	-	-
Netotetut johdannaiset sopimukset **)	252,8	52,7	217,1	46,7
Yhteensä	470,6	140,4	406,1	116,2

*) Suojaamistarkoituksessa tehdyt optiot ovat optiorakenteita varainhankintaan liittyvissä sopimuksissa ja niitä suojaavissa johdannaissopimuksissa. Kohde-etuuksien arvo on tällöin ilmoitettu sekä kohdissa ostetut ja asetetut optiot että kohdassa koronvaihotosopimukset, koron- ja valuutanvaihotosopimukset tai kohdassa muut osakejohdannaiset sopimukset. Johdannaissopimuksiin liittyville optiorakenteille ei ole erikseen laskettu luottovasta-arvoa, vaan optiorakenteen markkina-arvo sisältyy koko johdannaissopimuksen luottovasta-arvoon.

***) Netotus perustuu ISDA:n ja Suomen Pankkiyhdistyksen puitesopimukseen. Vuoden 2002 luvut ovat muutettu vertailukelpoisiksi.

42 Henkilöstön lukumäärä

Tilikautena keskimäärin	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Kokoaikainen henkilöstö	3 562	3 895	3 389	3 710
Osa-aikainen henkilöstö	145	166	116	141
Yhteensä	3 707	4 061	3 505	3 851

Henkilöstön jakautumat toimialoittain ja markkina-alueittain on esitetty liitetiedon 7 yhteydessä.

43 Toimi- ja valvontaelinten jäsenten saamat palkat ja palkkiot sekä heidän osalta syntyvät tai tehdyt eläkesitoumukset

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat	3,8	3,4	2,8	2,4
Yhteensä	3,8	3,4	2,8	2,4
josta taloudellisen tuloksen perusteella	0,5	0,4	0,4	0,4

Sampo Pankki Oyj:n johtokunnan jäsenten perus- ja lisäeläketurva on hoidettu vakuutuksilla.

44 Toimi- ja valvontaelinten jäsenten saamat luotot ja takaukset 31.12.2003

	Konserni		Emoyhtiö	
	Luotot yhteensä	Takaukset yhteensä	Luotot yhteensä	Takaukset yhteensä
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat	7,3	-	6,3	-
Tilintarkastajat	-	-	-	-
Yhteensä	7,3	-	6,3	-

Toimi- ja valvontaelinten jäseniltä peritty vuotuinen korko on vähintään saman suuruinen kuin tuloverolain 67§:ssä tarkoitetulta työsuhdelainalta edellytetään. Myös muut lainaehdot vastaavat konsernissa vahvistettuja työsuhdelainan ehtoja.

45 Pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet 31.12.2003

Yritys, kotipaikka, toimiala	Viite	Omistussuus kaikista osakkeista %	Osakkeiden yhteenlaskettu kirjanpitoarvo milj. eur
Sampo Pankki Oyj:n tytäryhtiöt			
Kiinteistö Oy Kirkkonummen Prisma, Kirkkonummi, kiinteistöyhtiö	1	100	0,0
Kiinteistö Oy Salon Meriniitty Oy, Salo, kiinteistöyhtiö	1	100	2,1
Kiinteistö Oy Salon Örninkatu 15, Salo, kiinteistöyhtiö	1	100	11,6
MB Equity Partners Oy, Helsinki, pääomarahastojen hallinnointi	1	40	0,0
MB Mezzanine Fund II Ky, Helsinki, välirahoitustoiminta	1	60	21,9
Kiinteistömaailma Oy, Helsinki, asuntojen ja kiinteistöjen välitys	2	100	1,5
Sampo Rahoitus Oy, Helsinki, rahoitusyhtiötoiminta	1	100	25,1
Suomen Asuntoluottopankki Oyj, Helsinki, kiinnitysluottotoiminta	1	100	6,1
Sampo Pankki Oyj:n omistusyhteisyritykset			
Automatia Pankkiautomaatit Oy, Helsinki, elektroniset pankkipalvelut	2	33	5,1
MB Equity Fund Ky, Helsinki, pääomasijoitustoiminta	2	21	1,5
Primasoft Oy, Espoo, tietotekniset palvelut	2	20	0,2
Toimiraha Oy, Helsinki, elektroniset pankkipalvelut	2	33	2,1

1 Yhdistelty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä

2 Yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä

Muut pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet	Omistusosuus kaikista osakkeista %	Osakkeiden yhteen- laskettu kirjanpito- arvo	Oma pääoma viimeksi laaditun tilinpäätöksen mukaan ¹⁾	Tilikauden voitto/ tappio viimeksi laaditun tilinpäätöksen mukaan ¹⁾
Sampo Pankki Oyj:n omistamat osakkeet				
Eurocard Oy, Helsinki, luottokorttitoiminta	11	0,9	6,8	1,6
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva, Helsinki, vakuutustoiminta	10	1,0	147,2	1,0
MB Equity Fund II Ky, Helsinki, pääomasijoitustoiminta	14	4,5	36,1	1,2
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo, Helsinki, vakuutustoiminta ²⁾	4	26,4	387,9	142,6
Muut yhtiöt, 32 kpl		3,6		

1) Tiedot perustuvat pääosin vuoden 2002 tilinpäätöstietoihin

2) Sampo-konserniin kuuluva yhtiö

46 Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Sampo Pankki Oyj tarjoaa seuraavia omaisuudenhoitopalveluja:

- Sopimuspohjainen varallisuudenhoito
- Omaisuuden säilytyspalvelut

Sampo-konsernissa omaisuudenhoitopalveluja tarjoaa lisäksi Mandatum Omaisuudenhoito Oy.

47 Konserniin kuuluvia luottolaitoksia koskevat tiedot

Sampo Pankki Oyj kuuluu Sampo-konserniin, jonka emoyhtiö on Sampo Oyj.

Sampo Pankki Oyj:n kotipaikka on Helsinki.

Sampo Pankki Oyj:n konsernitilinpäätös on saatavissa Sammon Internetsivuilta <http://www.sampo.fi> ja kopio osoitteesta Unioninkatu 22, Helsinki, 00075 SAMPO, telefax 010 516 0051.

48 Muilta konserniyrityksiltä saadut korkotuotot ja oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuotot sekä niille suoritettavat korkokulut tilikauden aikana

	Emoyhtiö	
	2003	2002
Saadut korkotuotot	27,7	32,2
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	16,5	18,8
Suoritettavat korkokulut	-0,5	-0,2
Yhteensä	43,7	50,9

Konserniyhtiöinä käsitelty Sampo Pankki Oyj:n tytäryhtiöt.

Luvuissa ei ole huomioitu tuottoja ja kuluja tytäryhtiöiltä, joita ei ole konsolidoitu.

49 Saamiset muilta konserniyrityksiltä samoin kuin velat niille tilikauden päättyessä tase-erien mukaan eriteltynä

	Emoyhtiö	
	2003	2002
Saamiset		
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	757,6	955,2
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6,7	-
Saamistodistukset	16,8	21,7
Muut varat	0,3	0,1
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	7,8	8,9
Yhteensä	789,2	985,9
Velat		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	-	5,8
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1,0	0,2
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-
Muut velat	0,0	0,3
Siirtovelat ja saadut ennakot	0,2	0,4
Yhteensä	1,3	6,6

Konserniyhtiönä käsitelty Sampo Pankki Oyj:n tytäryhtiöt.

Luvuissa ei ole huomioitu saamisia ja velkoja tytäryhtiöiltä, joita ei ole konsolidoitu.

50 Tytär- ja osakkuusyritykset

Konsernitulokseen yhdistellyt tytär- ja osakkuusyritykset, yhdistämismenettely sekä selvitykset omistuksista on esitetty liitetietojen kohdassa 45.

51 Muutokset konsernin rakenteessa vuoden 2003 aikana

MB Mezzanine Fund Ky purettiin 15.9.2003

Sampo Kortti Oy sulautui Sampo Pankki Oyj:öön 31.12.2003

Sampo Pankki Oyj:n johtokunnan ehdotus yhtiökokoukselle emoyhtiön voittovarojen käyttämisestä

Konsernin vapaa oma pääoma 31.12.2003 on konsernitaseen mukaan 552 382 658,95 euroa, josta 56 050 689,83 euroa on vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan siirrettyjä eriä.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 458 954 186,62 euroa.

Ehdotamme, että osinkona jaetaan 96 000 000,00 euroa ja loppuosa jätetään voittovaroina vapaaseen omaan pääomaan.

Helsingissä 11. päivänä helmikuuta 2004

Mika Ihamuotila

Ilkka Hallavo

Jarmo Lankinen

Patrick Lapveteläinen

Maarit Näkyvä

Risto Tornivaara

Tilintarkastuskertomus

Sampo Pankki Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sampo Pankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2003. Johtokunnan ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty johtokunnan jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta oskeyhtiölain ja luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää johtokunnan jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 13. helmikuuta 2004

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Tomi Englund
KHT

Kunto Pekkala
KHT

Pekka Räsänen
KHT

Sampo Pankki Oyj
Unioninkatu 22
00075 SAMPO
Puhelin 010 515 15